

ISSN 1407-9921

LAIKRAKSTS • AGLONAS • LĪVĀNU • PREIĻU • RIEBIŅU • VĀRKAVAS • NOVADAM

● OTRDIENA, 2012. GADA 7. FEBRUĀRIS ● Nr. 10 (8185) ● Cena mazumtirdzniecībā Ls 0,53

**Mājsaimniecībām
būs jāšķiro
atkritumi**

3. lappusē

**Nodarbinātības
politika**

7. lappusē

**Reorganizācija
Valsts
meža dienestā**

8. lappusē

«Pasaciņā» atvērta jauna grupiņa mazuļiem

● Jaunatvārtajā Preiļu pirmsskolas izglītības iestādes «Pasaciņa» grupiņā «Zvaniņi» rit pirmās dienas. Par mazajiem rūpējas pirmsskolas izglītības pedagoģe Līga Silkāne (no labās) un pedagoģes palīdzē Aija Rusiņa.

Foto: A. Šņepsts

Kopš 1. februāra Preiļu pirmsskolas izglītības iestādē «Pasaciņa» sākusi darboties jauna grupiņa, pēc skaita jau septiņpadsmitā. Grupiņa ar skanīgo nosaukumu «Zvaniņi» paredzēta mazuļiem no pusotra gada vecuma. Patlaban grupiņā notiek bērnu pieņemšana, jo tas tiek darīts pakāpeniski, uzņemot pa dažiem mazuļiem diena.

No ielas stindzinošā sala nokļūstam «Pasaciņas» mājīgajā siltumā (ekā Mehanizatoru ielā). Pirmsskolas izglītības iestādes «Pasaciņa» vadītājas vietniece Anna Paura stāsta, ka telpās nodrošināts siltums 23 — 25 grādu robežās. Viņas pavādībā ielūkojamies jaunatvārtajā grupiņā, kur mazie ērti iekārtotā, gaišā un rotaļlietām pilnā telpā sāk iejusties bērnudārznieka dzīvē. Mums bija brīvas telpas jaunas grupas atvēršanai, stāstīja Anna Paura. Tās gan atradušās ēkas otrajā stāvā, taču pēc visām prasībām tik mazie bērniņiem jāuzturas pirmajā stāvā. Tāpēc uz otro stāvu tika pārvietota grupiņa «Lāčuki» ar četrgadīgajiem bērniem, bet atbrīvotajā telpā iekārtota vieta pašai jaunākajai preiļniešu paaudzei. Ar domes atbalstu sarūpētas pilnīgi jaunas mēbe-

les, trauki, gultas veļa, divieļi, — visas mantas, kas vien ikdienas sadzīvē nepieciešamas. Uzņēmums «Salang — P», atsaucoties kādas māmiņas aicinājumam, kas bija publicēts Preiļu novada domes mājas lapā, uzdāvinājis arī rotaļlietas. Arī vecāki dāvina grāmatas, mantiņas.

Darbam jaunatvārtajā grupiņā nodibinātas arī jaunas štata vienības divām pirmsskolas izglītības pedagoģēm un skolotāja palīdzē, kas strādā grupiņā. Pedagoģe Līga Silkāne vēl mācās pēdējā kursā, bet Evita Briška attiecīgo izglītību jau ieguvusi. Abas jau laiku ir strādājušas «Pasaciņā» un kolēģēm zināmas. Skolotāja palīdzes pienākumus veic Aija Rusiņa.

Bērnudārza gaitu uzsākšana mazajiem ir lielas pārmaiņas. Kad nav klāt māmiņas, tēta vai vecmāmiņas, biežāk gribas, lai samīļo arī svešās tantes, tāpēc mazie labprāt ieraušas audzinātājam klēpī. Viņas ar vislielāko uzmanību, sirsnību un mīlumu dara visu, lai mazajiem šī jaunā pasaule iepatīktos un kļūtu tuva. Tāpēc grupiņa tiek papildināta pamazām, kad pirmie bērni jau apraduši, tad uzņem nākamos, kam atkal vajadzīga tikpat liela sākotnējā uzmanība.

Vakardien gan bērni neieradās paredzētajā skaitā, jo dažas ģimenes stiprā sala dēļ mazos uz dārziņu nevarēja atvest.

Šajā grupiņā būs daudz zēnu — 11, bet maz meiteņu, stāstīja Anna Paura. Viņa arī atgādināja padomus, kas jāievēro ģimenēm pirms bērnudārznieku gaitu uzsākšanas, — vēlams iemācīt pirmās nepieciešamās sevis aprūpes prasmes — mācēt paēst, iet uz podiņu. Tomēr, ja arī kāds to neprot, pedagoģes palīdz paēst, ierāda citas iemaņas. Bet pats galvenais, kā uzsvēra Anna Paura, mammai un tētim jānoskaņojas pozitīvi. Ja ģimenē nebūs stresa, vecāki būs mierīgi, arī bērniņš jutīsies mierīgs.

Bērnudārza «Pasaciņa» ēka, kas atrodas Mehanizatoru ielā, tagad ir pilna ar bērniem, aizņemtas visas telpas. Te darbojas sešas grupiņas. Vecāku maksa Preiļos noteikta 25 latu mēnesī neatkarīgi no darba dienu skaita. Kad bērns slimo un par to tiek uzrādīta ārsta izsniegta zīme, vai arī vecāku atvaļinājuma laikā neapmeklē dārziņu, par šo laiku netiek iekasēta maksa.

L.Rancāne

ATGĀDINĀJUMS!

«Novadnieka» redakcijā ir mainījušies tālrunu numuri:

redaktore, reklāmas daļa —
tālr./fakss 653 07057;
žurnālisti — 653 07058;
mobilais tālrunis žurnālistiem —
22079178;
mobilais tālrunis redaktorei —
29410288.

ABONĒJIET «NOVADNIEKU»

mārtam un pārējiem
2012. gada mēnešiem

«Latvijas Pasta»

nodaļās,

pie pastniekiem

un «Novadnieka»

redakcijā

Brīvības ielā 14, Preiļos, un

interna mājas lapā

www.novadnieks.lv sadaļā

«Abonēšana» līdz

26. februārim.

Abonē šodien, saņem pēc 5 dienām

Pakalpojums «Abonē šodien, saņem pēc 5 dienām» pasta nodaļās pieejams no 2012. gada 1. februāra. Tā ir laba iespēja jums, lasītāji, ja neesat paspējuši abonēt «NOVADNIEKU» mēneša beigās, lai saņemtu laikrakstu nākamajam mēnesim. Tagad to var izdarīt jebkurā mēneša dienā un «Latvijas Pasts» piegādās jums «NOVADNIEKU» jau piektajā dienā pēc abonēšanas.

Dodieties laikrakstu abonēt uz redakciju, izmantojiet mājas lapu www.novadnieks.lv (sadaļa «Abonēšana»), zvaniet pa tālruni 65307057. Nepalaidiet garām izdevību iegūt vērtīgu informāciju, ko vēl neziniat.

Atcerieties!

Abonēt «NOVADNIEKU»

ir lētāk nekā pirkt!

Slēgtas pasta nodaļas — pakalpojumus sniedz pastnieki

«Latvijas Pasts» turpina optimizāciju un slēdz nerentablās pasta nodaļas, kuru funkcijas turpmāk veiks pastnieki. No 1. februāra slēgta pasta nodaļa Aizkalnē (Preiļu novads), Silajānos un Sīlukalnā (Riebiņu novads), Grāveros (Aglonas novads), Rožupē (Līvānu novads).

Pie pastnieka varēs apmaksāt komunālos pakalpojumus rēķinus, saņemt naudas pārvedumus, nopirkt aplokšnes un atklātnes, nosūtīt vēstules, sūtījumus, abonēt preses izdevumus u.c. Kopumā Latvijā jau strādā 38 pastnieki, kuri laukos sniedz pasta pakalpojumus.

Diemžēl jāatzīmē, ka pastnieku darba laiks ir vienu stundu. Tā, Aizkalnē, pastnieks strādā no plkst. 8.00 — 9.00; Grāveros no plkst. 8.30 — 9.30; Rožupē no plkst. 9.00 — 10.00; Silajānos no plkst. 8.00 — 9.00; Sīlukalnā no 8.00 — 9.00. Pastnieki sniedz iedzīvotājiem minētos pakalpojumus tikai pirmdienās un piektdienās.

NACIONĀLĀS ZIŅAS

Vides ministrs Sprūdžs piedāvā neapgūto ES naudu ieguldīt Latgalē

Šajā Eiropas Savienības (ES) fondu naudas plānošanas periodā 2007.-2013. gadam vēl ir neapgūts ES struktūrfondu finansējums, un to var mērķtiecīgi ieguldīt Latgales sociāli ekonomiskās situācijas stabilizēšanai, par vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministra Edmunda Sprūdža nostāju portālu "Delfi" informēja viņa padomniece Inese Auniņa. Sprūdžs uzskata, ka Latgales jautājums šobrīd ir aktualitāte nr. 1, un jau vienojies ar zemkopības ministri, satiksmes ministru, izglītības un zinātnes ministru un ekonomikas ministru par konkrētu rīcību, ko "īstenot maksimāli īsā laikā un ar vislielāko iespējamo efektu". Nākamās nedēļas laikā Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas, Zemkopības ministrijas, Satiksmes ministrijas, Izglītības un zinātnes ministrijas un Ekonomikas ministrijas pārstāvji saskaņos kopīgi īstenojamās aktivitātes. Līdz tam tiks precizēti gan pieejamais ES finansējums, kas varētu būt vairāki desmiti miljonu latu, gan konkrēti pasākumi, kas dos tūlītēju ietekmi. "Īstermiņa risinājumi ar zivi jākombinē ar ilgtermiņa pasākumiem, dodot Latvijas cilvēkiem maksājamus, ne nedrīkst novērtēt mūsu cilvēku potenciālu par zemu. Lielākā daļa no viņiem paši spēj veiksmīgi parūpēties par sevi un savu ģimeni un dzīvošanu no pabalstu naudas uzskata par pazemojumu," ir pārliecināts Sprūdžs. Viņš akcentē, ka līdzšinējā Latvijas reģionālā politika nav nesusi gaidīto un vajadzīgo rezultātu. Savu attieksmi pret to aizvien vairāk un skaļāk pauž pašvaldību vadītāji, bet "Latvijas iedzīvotāju skaita dramatisks samazinājums un bezdarba statistika Latgalē runā pārliecinošāk par jebkuriem vārdiem".

Aptuveni 13% jeb 300 000 hektāru Latvijas mežu pieder ārzemniekiem

Latvijā kopējā mežu platība ir 3,2 miljoni hektāru, no tiem puse pieder privātajiem īpašniekiem, puse uzņēmumam "Latvijas valsts meži". Ārzemnieku rokās pašlaik esot līdz 300 000 hektāru jeb aptuveni 13% no visiem privātajiem mežiem, informē TV3 raidījums "Nekā personīga". Skandināvu pensiju fondi, bankas un apdrošināšanas sabiedrības mērķtiecīgi pēdējos gados Latvijā iegādājušies mežus ar aprēķinu, ka tas ir labs ilgtermiņa ieguldījums un būs ko samaksāt pensijās pēc daudziem gadiem, savukārt paši latvieši mežu pievienoto ilgtermiņa vērtību nesaskata. Lielākais privāto mežu īpašnieks Latvijā ir skandināvu kompānija "Bergvik Skog". Firmas pārstāvis Kārlis Blūms stāsta, ka firmai pieder apmēram 100 000 hektāru Latvijas mežu. "Trīs ceturtdaļas ir Zemgalē un Latgalē, viena ceturtdaļa Kurzemē," uzpirkto mežu atrašanās vietas uzskaita Blūms. Zviedrijā "Bergvik Skog" izveidojuši mežu īpašnieki pirms 80 gadiem, pašlaik tā ir viens no lielākajiem mežrūpnieku uzņēmumiem Zviedrijā, kam pieder aptuveni 2 miljoni hektāru meža — tikpat, cik aptuveni trešā daļa Latvijas teritorijas. Uzņēmuma akcionāri ir norvēģu un zviedru apdrošināšanas kompānijas un Zviedrijas pensiju fonds. To mērķis ir lēna, bet stabila peļņa, naudu ieguldot mežu īpašumos. Skandināvi sapratuši, ka, salīdzinot, ar akciju tirgiem vai zeltu, mežu vērtība nav virtuāli uzpūsta. Tā nemainīgi pieaug, augot kokiem. Otrs lielākais ārvalstu zemju uzpircējs ir "Foran real estate", kura īpašumā nonākuši turpat 38 000 hektāru Latvijas mežu. Tās lielākie akcionāri — norvēģu bankas un pensiju fondi. Firmai "Empetrum", kuras vienīgais īpašnieks ir ASV kompānija "Phemus Corporation", Latvijā pieder 12 000 hektāru mežu. Firmas pārstāvis Latvijā Jānis Freibergs stāsta, ka "Empetrum" apsaimnieko Amerikā populārās Hārvardas universitātes ziedojumu fondu. Skandināvu pensionāru uzturēšana Latvijā var maksāt dārgi — daļu no suverenitātes zaudēšanas. Par to brīdina Latvijas mežnieki.

Sagatavoja T.Elste

NOVADNIEKS

Redaktore Tamāra Elste

Pasūtījuma indekss 3033.

Reģistrācijas apliecība nr. 000701018.

Izdevējs — SIA «NOVADNIEKS REDAKCIJA».

Redakcijas adrese: Brīvības ielā 14, Priekš, LV-5301.

Elektroniskais pasts: novadnieks@axel.lv

Tālr. 65307056, mob. tel. 29410288 (redaktorei),

65307057 (reklāmas un sludinājumu pieņemšana),

65307058, 65307059 (žurnālistiem). Fakss 65307057.

Par sludinājumu saturu atbild to iesniedzējs.

Laikrakstā publicētie materiāli ne vienmēr atspoguļo redakcijas viedokli.

Pārpublicējot atsauce uz «Novadnieku» obligāta.

Laikraksts iespiests SIA «Latgales druka» Rēzeknē.

Mājas lapa internetā: www.novadnieks.lv

Laikraksts iznāk astoņas reizes mēnesī
(otrdien, piektdien).

Viss, par ko tu domā vai sapņo, ir paveicams.

Agešins prognozē referendumu par 11. Saeimas atļaišanu

Jau šoruden politiski aktīvu cilvēku grupa varētu savākt 10 000 vēlētāju parakstus, lai rosinātu referendumu par 11. Saeimas atļaišanu, intervijā aģentūrai LETA prognozē Saeimas «Saskaņas centra» frakcijas priekšsēdētāja biedrs Valērijs Agešins.

«Es nevaru simtprocentīgi apgalvot, ka jau šoruden vēlētāji pieprasīs Saeimas atļaišanu, bet es pieļauju, ka tā notiks,» sacīja Agešins. Viņš uzskata, ka Valda Dombrovska valdības darbībā ir vilušies gan cittautieši, gan liela daļa latviešu. Ja tiks ierosināta parakstu vākšana par 11. Saeimas atļaišanu, Agešins pieļauj, ka arī LATVIEŠI diezgan kuplā skaitā parakstīsies zem šī ierosinājuma.

Nav vēl zināms, kādas sekas būs Latvijas ekonomikā, ja Saeimas vairākums atbalstīs Fiskālās disciplīnas likumu un ar to saistītos grozījumus Satversmē, norāda SC deputāts. Pēc Agešina domām, tas nozīmēs Latvijas ekonomiskās neatkarības

● Liepājnieks Valērijs Agešins Saeimā ir ievēlēts jau ceturto reizi.

zaudēšanu. «Tas ir fakts, un neviens man kā juristam neko citu neiestāstīs,» uzsvēra SC deputāts. Ja mūsu vietā lēmumus par mūsu valsts budžetu pieņem kāds Briselē, tad, pēc viņa domām, arī latviešu vairākums pārliecināsies, ka šī valdība nav darboties spējīga.

«Tie, kuri neieredz SC, var neuztrauk-

ties. Pašlaik mēs nepretendējam uz vietu valdībā. Stāvēt rindā, kā to dara Zaļo un zemnieku savienība, — tas ir pazemojoši. Mēs rindā nestāvam. Pie šī jautājuma mēs atgriezīsimies gada laikā,» norādīja Agešins.

Satversmes 14. pants nosaka, ka ne mazāk kā vienai desmitajai daļai vēlētāju ir tiesības ierosināt tautas nobalsošanu par Saeimas atsaukšanu. Ja tautas nobalsošanā par Saeimas atsaukšanu nobalso vairākums no balsotājiem un vismaz divas trešdaļas no pēdējās Saeimas vēlēšanās piedalījušos vēlētāju skaita, tad Saeima uzskatāma par atsauktu. Tiesības ierosināt tautas nobalsošanu par Saeimas atsaukšanu nevar izmantot gadu pēc Saeimas sanāksmes, gadu pirms Saeimas pilnvaru beigām, Valsts prezidenta pilnvaru pēdējo sešu mēnešu laikā, kā arī agrāk par sešiem mēnešiem pēc iepriekšējās tautas nobalsošanas par Saeimas atsaukšanu.

Precizēs kārtību, kādā 2. pensiju līmeņa dalībnieki varēs iegādāties mūža pensijas polisi

Labklājības ministrija (LM) precizēs kārtību, kādā 2. pensiju līmeņa dalībnieki par šajā līmenī uzkrāto kapitālu varēs iegādāties dzīvības apdrošināšanas jeb mūža pensijas polisi.

Iepriekšminēto paredz grozījumi Ministru kabineta Noteikumos par valsts fondēto pensiju shēmas darbību un Mūža pensijas apdrošināšanas tipveida noteikumos. Projekti 26. janvārī izsludināti Valsts sekretāru sanāksmē. Tie vēl jāsaskaņo ar ministriem un jāapstiprina valdībā.

Atbilstoši izmaiņām plānots, ka mūža pensijas apdrošināšanas līgumā apdrošinātāja ņemēs un apdrošinātais cilvēks būs valsts fondēto pensiju shēmas dalībnieks, kurš par uzkrāto fondētās pensijas kapitālu vēlas iegādāties mūža pensijas polisi. Tādējādi būtu vienkāršots apdrošināšanas līguma noslēgšanas process, kurā apdrošinātais cilvēks pats izvēlas nosacījumus mūža pensijas saņemšanai.

Vienlaikus plānots, ka mūža pensijas apdrošināšanas līgumā varēs norādīt labuma guvēju. Labuma guvējs ir cilvēks, kuram izmaksājama apdrošināšanas atlīdzība atbilstoši apdrošināšanas līgumam. Gadījumā, ja shēmas dalībnieks, iegādājoties dzīvības apdrošināšanas (mūža pensijas) po-

lisi, līgumā uzrādīs arī labuma guvēju, tad līgumā būs jānosaka mūža pensijas garantētais izmaksas posms, ne garāks par 20 gadiem, kura laikā apdrošinātās personas nāves gadījumā mūža pensiju garantēs labuma guvējam.

Tas nozīmē, ja garantētā izmaksas posma laikā apdrošinātais cilvēks nomirst, noteiktu naudas summu izmaksās līgumā norādītajam labuma guvējam. Savukārt, ja apdrošinātais cilvēks pārdzīvos šo posmu, tad mūža pensiju turpinās maksāt tikai apdrošinātajam cilvēkam. Mūža pensijas garantētais izmaksas posms sāksies no mūža pensijas izmaksas dienas apdrošinātajam cilvēkam un pēc tā beigām mūža pensijas izmaksas labuma guvējam tiks pārtrauktas.

Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra un dzīvības apdrošināšanas sabiedrības, kas noteiktajā kārtībā būs licencētas dzīvības apdrošināšanas (mūža pensijas) polisi piedāvāšanai un realizēšanai shēmas dalībniekiem, noslēgs līgumus, kuros noteiks dzīvības apdrošināšanas (mūža pensijas) polises iegādes procedūru, citas savstarpēji sniedzamās informācijas apjomu un apmaiņas kārtību, apdrošināšanas prēmijas pārskaitīšanas kārtību, kā arī citus papildu nosacījumus, par kuriem vienosis aģentūra un dzīvības apdrošināšanas sabiedrība.

Ar noteikumu projektu iespējams iepazīties LM mājas lapā sadaļā Aktuāli - Tiesību aktu projekti <http://www.lm.gov.lv/text/1789>.

Pēc LM rīcībā esošiem statistikas datiem 2010. gadā 492 shēmas dalībnieki pieprasīja vecuma pensiju. Šo cilvēku vidējais dalības ilgums fondēto pensiju shēmā bija 5 gadi un 4 mēneši. Fondēto pensiju shēmā vidēji uz vienu dalībnieku:

- visā dalības laikā ir iemaksāti 770,23 latu,
- uzkrātais pensijas kapitāls ir 865,52 latu,
- iegūta peļņa ir 95,30 latu jeb 12,4%.

Atgādinām, ka sociālo iemaksu veicējiem, kas dzimuši pēc 1971. gada 1. jūlija, līdzdalība fondēto pensiju shēmā ir noteikta obligāta, savukārt, tiem, kas dzimuši no 1951. gada 1. jūlija līdz 1971. gada 1. jūlijam (ieskaitot), — brīvprātīga. Līdz ar to pirmie fondēto pensiju atbilstoši veiktajiem ieguldījumiem saņems cilvēki, kas shēmā pievienojušies brīvprātīgi un pensionēsies 2013. gadā (1951. gadā dzimušie 62 gadu vecumu sasniegs 2013. gadā).

Valsts fondēto pensiju shēmas līdzekļus 2010. gadā pārvaldīja desmit līdzekļu pārvaldītāji, shēmas dalībniekiem kopā piedāvājot 27 ieguldījumu plānus.

M.Kupče,
Labklājības ministrijas
Komunikācijas nodaļas vadītāja

Mainīta zemes uzmērīšanas kārtība

Turpmāk zemes kadastrālās uzmērīšanas process un dokumentu aprīte būs ievērojami vienkāršāka, bet sertificētā mērnieka atbildība un kompetence — lielāka, paredz Ministru kabineta 27. janvārī spēkā stājušies „Zemes kadastrālās uzmērīšanas noteikumi”.

Lai mazinātu birokrātiskos šķēršļus un veicinātu elektroniskā paraksta lietošanu, noteikumos paredzēts, ka lielāko daļu dokumentu mērniekam ir tiesības iesniegt Valsts zemes dienestā elektroniski, tāpat visu darbam nepieciešamo informāciju par uzmērāmajiem zemes gabaliem un robežām mērnieks varēs pieprasīt un lejupielādēt no Valsts zemes dienesta serveriem tiešsaistes režīmā 24 stundas diennaktī. Noteikumi paredz, ka arī visi arhīva materiāli pēc sertificēta mērnieka pieprasījuma tiks sagatavoti elektroniskā formātā. Tādējādi saskaņā ar jaunajiem noteikumiem vienīgi dokumenti, kurus pēc zemes uzmērīšanas mērniekam fiziski jānogādā Valsts zemes dienestā, ir uzmērīšanas po-

cesā sagatavotie akti, kurus parakstījis zemes īpašnieks un pierobežnieki, kā arī zemes īpašnieka parakstīts zemes robežu plāns.

„Arvien plašāka elektronisko pakalpojumu ieviešana, birokrātijas mazināšana un procesu vienkāršošana, nepasliktinot pakalpojuma kvalitāti, ir Valsts zemes dienesta darbības prioritātes. Iespēja tiešsaistē pasūtīt un uzreiz saņemt dokumentus vēl pirms jauno noteikumu apstiprināšanas ir guvusi lielu mērniecības procesā iesaistīto personu atsaucību, un nākotnē arvien vairāk mūsu pakalpojumu būs pieejami e-vidē”, norāda Valsts zemes dienesta ģenerāldirektore Elita Baklāne-Ansberga.

Līdz ar jauno noteikumu stāšanās spēkā tiek prognozēta būtiska kvalitātes paaugstināšanās uzmērīšanas darbos, jo zemes kadastrālā uzmērīšana uzsāksies ar priekšizpēti jeb uzmērāmās zemes vienības un robežjošo zemes vienību iepriekš veiktās uzmērīšanas dokumentu izvērtēšanu un situācijas apzināšanu apvidū. Pastāvot normatīvā regulējuma trūkumiem, bieži vien sertificētie mērnieki izlaida šo

būtisko zemes kadastrālās uzmērīšanas posmu, neanalizējot iepriekš veiktas mērniecības dokumentus, kas nereti noveda pie zemes vienības robežu nepareizas uzmērīšanas un robežu pārkļāšanās.

Jaunajos noteikumos palielināta sertificētā mērnieka kompetence neatbilstību risināšanas procesā. Veicinot strīdu izskatīšanu ārpus tiesāms, noteikta skaidra domstarpību — dažādu robežu neatbilstības, tajā skaitā pārkļāšanās situāciju, risināšanas kārtība. Tādējādi tagad sertificētam mērniekam, veicot uzmērīšanu, ir tiesības pieņemt lēmumu par robežu noteikšanu, izvērtējot abu pušu izteiktos iebildumus. Gadījumā, ja pierobežniekam tomēr būs pretenzijas pret sertificēta mērnieka lēmumu, viņam būs pienākums uzaicināt citu mērnieku strīda risināšanai un tiesā vērsties varēs tikai tad, ja arī otra mērnieka pieņemtais lēmums kādu no iesaistītajām pusēm neapmierinās.

A.Sproģis,
Valsts zemes dienesta
Komunikācijas projektu
vadītājs

Autoceļu fondā pieejamie līdzekļi neviēš optimismu

26. janvārī notikušajā novada domes sēdē bez ipašām debatēm tika apstiprināts 2012. gada autoceļu (ielu) fonda līdzekļu sadalījuma plāns Preiļu novadam.

Zinot vispārējo situāciju gan reģionā, gan valstī kopumā, deputāti vienbalsīgi lēma apstiprināt naudas sadalījuma projektu, ko jau bija izskatījuši pašvaldības autoceļu (ielu) fonda konsultatīvās padomes dalībnieki. Atgādinām, ka konsultatīvajā padomē darbojas domes izpilddirektora vietnieks Juris Kovaļevskis (padomes priekšsēdētājs), novada domes izpilddirektors Vladimirs Ivanovs, tehniskās daļas vadītājs Jānis Skutels, Pelēču pagasta pārvaldes vadītāja Iveta Stašulāne, Saunas pagasta pārvaldes vadītājs Raimonds Rubins, Aizkalnes pagasta pārvaldes vadītāja Gunta Uzuleviča un Valsts akciju sabiedrības «Latvijas Valsts ceļi» Latgales reģiona Preiļu nodaļas vadītājs Raitis Griķis.

Preiļu novadā pagājušajā gadā fonda plānoto un faktiski izpildīto darbu izmaksas bija 161 137 latu apmērā. 1. janvārī fondā bija aptuveni 26 000 latu liels līdzekļu atlikums. Šī summa papildinās Valsts akciju sabiedrības «Latvijas Valsts ceļi» piešķirto mērķdotāciju 2012. gadam — 97 432 latus. Tas savukārt nozīmē, ka novada rīcībā ceļu un ielu uzturēšanai būs pieejami 123 737 latu. Nekādas būvniecības par tik minimālu finansējumu, tikai uzturēšana, tā pirms deputātu balsojuma situāciju komentēja novada domes priekšsēdētājs Aldis Adamovičs.

Līdzekļu sadalījuma plāns paredz, ka pilsētas ielu atīrīšanai no sniega un slidamības novēršanai šogad varēs tērēt 18 000 latu, pilsētas tranzītielu ikdienas uzturēšanai (trīspusējs ligums ar Satiksmes ministrijas līdzdalību) — 6432 latu, Aizkalnes un Preiļu pagasta ceļu tīrīšanai no sniega — 4000, Pelēču pagastā — 4500 latu un Saunas pagastā 5500 latu. 10 000 latu atvēlēti vienlaidus

bedrīšu remontam ar asfaltbetona ieklājēju četru centimetru biezumā, bedrīšu remontam ar karsto asfaltbetonu novada ielās — 11 200 latu, pilsētas grants seguma ielu profilēšanai un remontam — 500 latu, Aizkalnes un Preiļu pagasta ceļu profilēšanai un remontam — pa 7000 latiem, Pelēču pagastā — 6500 latu, bet Saunas pagastā — 9000 latu. Vēl 1000 latu paredzēti novadgrāvju un caurteku tīrīšanai, remontam atsevišķās vietās Preiļos, bet aku lūku regulēšanai brauktuves līmeni — 500 latu.

300 latu būs vajadzīgi luksoforu apkalpošanai, 5500 latu — horizontālā marķējuma atjaunošanai, bet 1500 latu — ceļa zīmju iegādei un uzstādīšanai.

Neliela daļa līdzekļu atstāti būvprojektēšanai, piemēram, būvuzraudzības un autoruzraudzības izmaksām, kā arī tehniskajiem projektiem ceļu rekonstrukcijai. Runa ir par gaidāmo Rēzeknes ielas rekonstrukciju, kur paredzēts piesaistīt Eiropas fondu līdzekļus.

Balle novada uzņēmējiem un lauksaimniekiem par godu

● Dienvidlatgales reģionālās lauksaimniecības pārvaldes atzinības rakstus par ieguldījumu lauku attīstībā saņēma (no kreisās) zemnieku saimniecības «Korsikova» vadītājs Anatolijs Mūrnieks, zemnieku saimniecības «Jānumājas» vadītājs Vitālijs Livmanis, zemnieku saimniecības «Stikāni» vadītājs Izidors Ūzuliņš un zemnieku saimniecības «Punduri» vadītājs Jānis Domulis.

27. janvārī Preiļu novada dome kultūras namā pulcināja pašvaldības uzņēmējus un lauksaimniekus uz tradicionālo sarīkojumu. Šogad pasākums gan bija ievērojami plašāks, informē Preiļu novada domes lietvedības pārzinis Jānis Vaivods.

Katra novada ekonomiskās attīstības pamats ir spēcīgi un aktīvi uzņēmēji un lauksaimnieki, kas ne tikai nodrošina ar darbu vietām, bet arī maksā nodokļus. Tie savukārt tiek izlietoti iedzīvotāju dzīves kvalitātes un vietējās vides uzlabošanai. Sarīkojuma ievadā novada domes priekšsēdētājs Aldis Adamovičs klātesošos iepazīstināja ar pagājušajā gadā paveikto un šī gada iecerēm.

Lielākajiem uzņēmējiem (iedzīvotāju ienākuma nodokļa maksā-

tājiem) un aizvadītā gada veiksmīgākajiem lauksaimniekiem tika pasniegtas novada domes pateicības un piemiņas dāvanas. A. Adamovičs norādīja, ka īpašs gandarijums esot par jaunajiem lauksaimniekiem, kuri turpina vai ir uzsākuši saimniekošanu laukos. Akciju sabiedrības «Preiļu siers» valdes priekšsēdētājs Jāzeps Šņepsts sveica novada lielākos piena ražotājus un piegādātājus. Vairāki zemnieki par veiksmīgu projektu realizāciju un ieguldījumu lauksaimniecības attīstībā saņēma Dienvidlatgales reģionālās lauksaimniecības pārvaldes atzinības rakstus. SIA «Latvijas lauku konsultāciju un izglītības centrs» Preiļu konsultāciju biroja pārstāvji sveica novada zemniekus, kuri aktīvi iesaistījušies tā rīkotajās aktivitātēs.

Pasākuma dalībniekiem uzstājās pašdarbības kolektīvi, bet pēc oficiālās daļas pasākums turpinājās ar balli.

Pilsētas dzimšanas dienā tiks atklāta Latgales fotogrāfu darbu izstāde

11. februārī ikviens tiek aicināts uz Preiļu pilsētas 84. dzimšanas dienas pasākumiem kultūras namā.

Kā informē Preiļu novada domes sabiedrisko attiecību speciāliste Maija Paegle, pulksten 15.00 izstādes «Latvijas fotogrāfi atklāj Latgali» atklāšana. Izstādē būs skatāmi konkursa dalībnieku darbi, kas ir augstā profesionālā līmenī, atklāšanas pasākuma laikā tiks pasniegtas Preiļu novada domes un Latgales Fotogrāfu biedrības pateicības konkursa laureātiem un dalībniekiem. Svētku koncertā priecēs Tautas deju ansamblis «Teiksma». Dejojāji no Rīgas savu uzstāšanos sāks pulksten 17.00, bet svētku dienas noslēgumā — pulksten 20.00 — balle kultūras nama lielajā zālē.

Fotokonkursa «Latvijas fotogrāfi atklāj Latgali» laureāti tika noskaidroti jau pagājušajā gada

septembrī, kad noslēdzās darbu iesniegšanas konkursam. Aicinājumam fotogrāfijās iemūžināt Latgales reģionam raksturīgo un interesanto atsaucās trīsdesmit seši autori, kuri pārstāv ne tikai Latgali, bet arī Rīgu, Ogri, Lielvārdi, Krustpils un Madonas novadus. Kopumā konkursam tika iesniegti 218 fotoattēli, kas veidoti gan melnbaltajā, gan krāsu fotogrāfijā.

Bildes tika sadalītas trijās nominācijās: «Cilvēks», «Daba» un «Notikumi». Konkursa žūrijas komisijā darbojās Latvijā pazīstami cilvēki, kuri ir savas nozares profesionāļi: foto vēsturnieks Pēteris Korsaks, Saeimas deputāte, Latvijas Universitātes profesore Jānina Kursīte-Pakule, politiķis, bijušais kinorežisors un kino darbinieks Rihards Pīks, gleznotājs, Rēzeknes Augstskolas asociētais profesors Vladislavs Paura un fotomākslinieks Alnis Staklis.

Aizvadīts izaugsmes pilns gads

Galvenais uzdevums — nodrošināt klientiem pakalpojumus — izpildīts bez traucējumiem, runājot par SIA «Preiļu saimnieks» atkritumu apsaimniekošanas daļas pērnā gada rādītājiem, teic daļas vadītāja Vineta Igoļniece. Tas nozīmē, ka atkritumu apsaimniekošanas sistēma novadā ieviesta pareizā guļņē.

Stabila sistēma

Kā informē SIA «Preiļu saimnieks» sabiedrisko attiecību speciāliste Inese Šņepste, 2011. gadā uz Dienvidlatgales atkritumu poligona Demeņē nogādātas 2011,480 tonnas sadzīves atkritumu. Salīdzinot ar iepriekšējā gada rādītājiem, apjoms nedaudz sarucis. Tas izskaidrojams ar to, ka ik gadu pieaug pārstrādei nodoto dalīti vāktu atkritumu īpatsvars. Pērn tie bija 8,73% no kopīgā sadzīves atkritumu daudzuma. Pozitīvi vērtējams, ka arvien vairāk iedzīvotāju apzinās atkritumu šķirošanas nozīmi. Tomēr aprēķini liecina, lai varētu sākt domāt par tarifu samazināšanu iedzīvotājiem, būtu jāšķiro vairāk nekā puse no pašreizējā kopīgā atkritumu daudzuma.

V. Igoļniece stāsta, ka pagājušajā gadā bijusi attīstība atkritumu savākšanas sistēmā, izveidoti jauni dalīti vāktu atkritumu šķirošanas laukumi, gādāts, lai atkritumu izvešanas pakalpojumi jau tuvākajā laikā būtu pieejami ikvienam novada lauku teritorijas iedzīvotājam.

Būs jāšķiro visām māsaimniecībām

Uzņēmums dalīto atkritumu vākšanas sistēmā sāka veidot 2007. gadā, kad otrreizējai pārstrādei tika nodotas pirmās kartona ķīpas. Pakāpeniski tika ieviesta papīra, elektrisko un

elektronisko atkritumu, dienasgaismas lampu, stikla iepakojuma un PET pudeļu šķirošana. 2011. gadā sāka šķirot plēves, tetrapakas, alumīnija iepakojumu un logu stiklu. Līdz ar to novada iedzīvotājiem dota iespēja šķirot gandrīz visus otrreiz pārstrādājamo atkritumu veidus. Tuvākajā laikā pārstrādei tiks nodotas pirmās skārda ķārpu ķīpas. Paredzams, ka šogad tiks uzsākta cietās plastmasas iepakojuma šķirošana.

Domājot par to, lai novada iedzīvotājiem būtu ērti šķirot atkritumus un to varētu darīt iespējami tuvu dzīvesvietai, Preiļos izveidoti 20 dalītās atkritumu vākšanas punkti. Šādi laukumi izveidoti arī Aizkalnē un Līčos. Pērn Ministru kabinets apstiprināja noteikumus par atkritumu dalīto savākšanu un šķirošanu. Tie paredz, ka pašvaldībām atkritumu šķirošana savās teritorijās jānodrošina līdz 2014. gadam, bet līdz 2020. gadam atkārtotai izmantošanai būs jāsaņem atļauja. Jāpārstrādā 50% no visiem atkritumiem. Pagaidām šķirošana ir brīvprātīga norise, taču tuvākajos gados atkritumi obligāti būs jāšķiro visām māsaimniecībām.

Palielinās atkritumu apsaimniekošanas izmaksas

Sadzīves atkritumu apsaimniekošana ir dārga nozare. Valsts plāns virzīts uz to, ka izdevumus sedz pats atkritumu radītājs. To var dēvēt par principu «piesārņotājs maksā». Preiļu novadā maksu par atkritumu apsaimniekošanu veido savākšanas un transportēšanas izmaksas, maksa par atkritumu apglabāšanu Dienvidlatgales atkritumu poligonā Demeņē un dabas resursu nodoklis.

Savākšanas un transportēšanas izmaksu pieaugumu ietekmē straujais degvielas cenu kāpums.

Novadā atkritumu izvešana tiek organizēta ar divām savācējmašīnām. Katrā no tām ietilpst aptuveni 11 tonnas atkritumu. Kā liecina aprēķini, vidēji mēnesī notiek 12 — 15 reisi uz Demeņi, katrs no tiem, mērojot ceļu turp un atpakaļ, vairāk nekā 160 kilometri. Gadā tādā veidā tiek nobraukti gandrīz 40 000 kilometru.

Par poligonā nodotajiem atkritumiem SIA «Preiļu saimnieks» 2011. gadā maksāja dabas resursu nodokli un deponēšanas maksu 15,65 latu (bez PNV) par tonnu. No šī gada 1. janvāra dabas resursu nodoklis par atkritumiem, kurus apglabā poligonā, palielinājies no iepriekšējiem pieciem līdz septiņiem latiem par tonnu.

Līgumi par atkritumu apsaimniekošanu

Pagājušā gada nogalē stājās spēkā papildinātie Preiļu novada domes saistošie noteikumi «Par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu Preiļu novadā». Tajos noteikts, ka ikviena atkritumu radītāja pienākums ir segt apsaimniekošanas izmaksas. Tas nozīmē, ka ikvienam novada iedzīvotājam vai nekustamā īpašuma apsaimniekotājam ir jāslēdz līgums ar uzņēmumu par regulāru nešķirotu atkritumu izvešanu. Preiļu pilsētā līgumi noslēgti praktiski visiem. Šobrīd SIA «Preiļu saimnieks» strādā pie tā, lai kopējā sistēmā iesaistītu arī lauku teritoriju iedzīvotājus, tādējādi izpildot likuma prasības, saudzējot apkārtejo vidi un novēršot nelegālas atkritumu izmešanas gadījumus.

Savukārt valsts vides politikas pamatnostādnes noteic, ka sadzīves atkritumu apsaimniekošanas pakalpojumiem tuvāko gadu laikā jābūt pieejamiem visiem pilsētu iedzīvotājiem un 80% lauku iedzīvotāju.

Kļūdas labojums

3. februāra numurā publikācijā «Deputāti ar malkas klēpīti un policists ar pārtikas maisiņu» autore vainas dēļ nepareizi minēts pašvaldības policijas priekšnieka uzvārds. Atvainojos Jurim Želvim par kļūdu.

Sutru pagastā notika seminārs tomātu audzētājiem

Neskatoties uz stipro salu, 6. februārī Līvānu novada Sutru kultūras namā gaisā virmoja pavasarīgas noskaņas, jo ar lekciju „Garšīgu, veselīgu un dažādu šķirņu tomātu audzēšana” pagastā viesojās Latvijas tomātu audzēšanas lietpratēja, dārzniecības „Neslinko” vadītāja Elga Bražūne. Kopumā lekciju apmeklēja ap 60 interesentu.

Gatavojoties pavasarim, svarīgi parūpēties par veselīgu augsni siltumnīcā. E. Bražūne dalījās pieredzē, kā savas siltumnīcas sadala četros sektoros un ik gadu vienu daļu atstāj „papuvē”, respektīvi, tajā audzē tikai zaļmēslojumu, ne tomātus. Citu gadu kārta doties „papuvē” nākošajam sektoram. Tā, kamēr visa augsne atveseļojas.

Kā zaļmēslojumu dārzniecība iesaka eļļas rutku, rapsi vai sinepes (sēj maijā un iestrādā augsni, kad sazaļojis). Pret sēņu slimībām vislabākais zaļmēslojums ir rudzi. Mazās siltumnīcās zaļmēslojumu var iesēt arī zem augošiem tomātiem vasaras otrajā pusē.

Tomātiem patīk arī organiskais mēslojums, ko Bražūni iestrādā

augsnē bagātīgi 12-15 kg uz vienu kvadrātmetru. Tā dara reizi divos vai trijos gados. Svarīgi ir augsni kalpot ar dolomīta miltiem vai kaļķi, augsnei par labu nāk arī pelni, tikai jāatceras, ka minētās vielas nedrīkst kaisīt zemē vienlaikus ar kūstmēsliem. Pretējā gadījumā ķīmiskā reakcijā veidojas augiem neuzņemami savienojumi.

Stādot tomātus, nedrīkst tos iestādīt pārāk agri – tikai tad, kad augsne iesilusi līdz 12 grādiem (ieliekot plaukstu 7 centimetru dziļumā, zemē pirksti nedrīkst salt). Nevajag arī pārļautīt, citādi saknēm var pietrūkst skābekļa, un stāds slikti iesakņojas. Savukārt pieauguši tomāti jālaista pienācīgi – 15 litri uz katra stāda reizi divās vai trijās dienās (atkarībā no laika apstākļiem), jo reizē ar ūdeni augs saņem arī augsni šķīstošas barības vielas. Ja tomāti iekaltēti, augļi var plaisāt, brīdina dārzniecība.

Jāievēro arī stādīšanas attālums 60 – 70 centimetri stāds no stāda. Svarīgi zināt, kurus dzinumus atstāt, kurus izlauzt. Garaļiem tomātiem jāatstāj centrālais dzinums un dzinums zem pirmā ķekara. Īsos tomātus audzē uz vairākiem dzinumiem, piemēram, četriem – atstāj centrālo

● Tomātu audzētāji jau gatavojas pavasarim un ar lielu interesi pētīja plašo sēklu piedāvājumu.

dzinumus, tad dzinumus zem pirmā un zem nākamajiem ķekariem, skaidro E. Bražūne. Starposmu dzinumi (pazares) jāizlauz, kad tās sasniedz 5 – 7 centimetru garumu, jo tie nebūs produktīvi – ienākas vēlu, uz tiem ir maz augļu.

Paralēli lekcijai interesenti

varēja izvēlēties un iegādāties sev tīkamākās tomātu šķirņu sēklas no plašā vairāku simtu šķirņu piedāvājuma. Tajā bija lielaugļu, nokareno šķirņu, plūmjveida, ogu tomātu šķirnes (sīkiem augļiem), ziemas tomātu šķirnes, savdabīgas formas tomātu šķirnes, istabas un

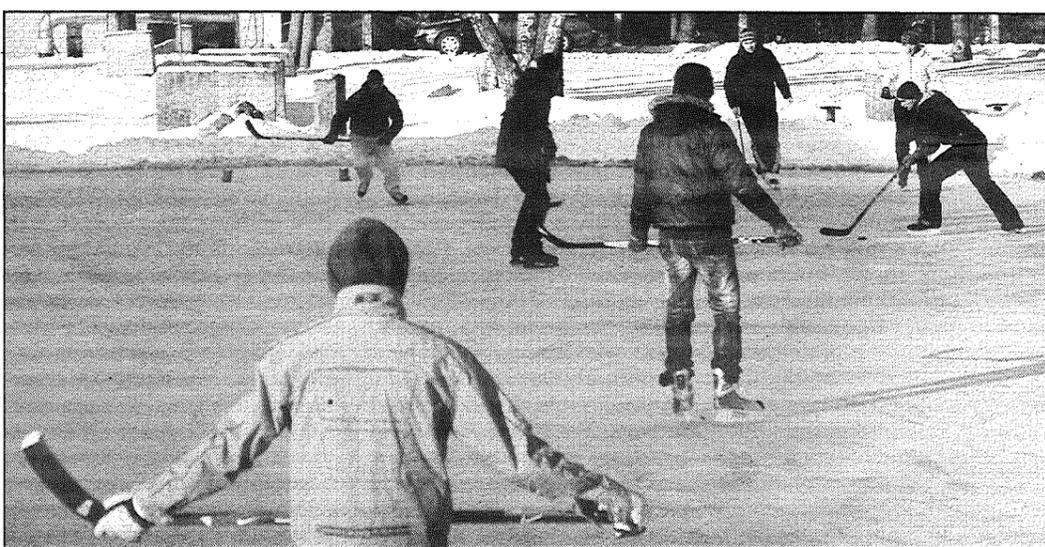
balkona tomāti, kā arī šķirnes ar dažādās krāsas (zaļi, balti, divkrāsaini, oranži, melni utt.) augļiem. Plašā sortimentā bija arī ķirbju, saldās un asās paprikas un gurķu sēklas, no kurām interesantākie bija vīnogas lieluma mazi gurķi, kuri ir dekoratīvi gan svaigi, gan marinēti.

Ziemas sports stiprina veselību

Līvānos, Lāčplēša ielā 28 darbojas pašvaldības brīvdabas slidotava. Ledus segums uzliets ar SIA «Līvānu dzīvokļu un komunālā saimniecība» palīdzību. Slidotavu iecienījuši dažādu paaudžu līvānieši. Mazie uz ledus izmēģina daiļslidošanas figūras, bet pusaudži un jaunieši spēlē hokeju. Sporta darba organizatore Māriete Vilcāne stāstīja, ka pat visaukstākajās ziemas dienās slidotāju netrūka. Tiesa, pašā rīta aukstumā uz ledus neviens nav rādījies. Sportošana sākusies, kad, skopo siltumu dāvējot, uzleca ziemas saule, un turpinājies līdz krēslai, kad spelgoņa visus sadzina mājokļos.

Slidotava iekārtota arī Rožupes pagastā netālu no estrādes. Tā tapusi, apvienojot privāto iniciatīvu un pašvaldību ieguldījumu. Slidotava – hokeja laukums – ierīkota uz privātas zemes, kas pieder zemnieku saimniecībai «Mežsēta». Tās ierīkošanā strādājis zemnieks Ivars Sola ar radnieka Guntara Solas palīdzību. Traktoru laukuma izveidošanai atvēlējis Rudzātu pagasts, bet dīzeļdegvielu traktoram – Rožupes pagasts.

Ziema vēl tikko pāri pusei, tā ka slidošanas un hokeja cienītājiem vēl daudz iespēju kārtīgi izslidoties.

● Pašvaldības brīvdabas slidotava Līvānos.

DOMES SĒDES LĒMUMI

Kārtējā Līvānu novada domes sēdē izskatīti 20 jautājumi, kā arī pieņemta zināšanai domes priekšsēdētāja un izpilddirektora informācija.

Piešķirti līdzekļi

Domes sēdē izskatīta Līvānu lauku kapelas «Jūlijs» vadītāja Jūlija Stikuta vēstule par līdzekļu piešķiršanu albuma ierakstam studijā sakarā ar kapelas «Jūlijs» 25 gadu darbības jubileju un nodrošināšanu ar transportu braucienam uz ierakstu studiju Rīgā. Deputāti pieņēma lēmumu paredzēt 2012. gada pašvaldības budžetā līdzekļus 183 latu apmērā Līvānu lauku kapelai «Jūlijs» albuma ierakstam studijā, kā arī atbalstīt ar transportu, nodrošinot kapelas nokļūšanu Latvijas Radio ierakstu studijā Rīgā.

Izskatot Līvānu 1. vidusskolas vēstuli par finansiālu atbalstu folkloras kopas «Ceiruleits» dalībniekam Mairim Iesalniekam dalībai Starptautiskajā folkloras

festivālā Čilē, un ņemot vērā, ka aviobiļetes cena vienai personai sastāda 916 latus, deputāti pieņēma lēmumu 2012. gada budžetā šim nolūkam paredzēt līdzekļus 300 latu apmērā aviobiļetes iegādes izdevumu daļēji apmaksai. Starptautiskais folkloras festivāls Čilē notiks no 27. jūnija līdz 1. jūlijam.

Izveidota papildus amata vienība

Izskatīts Līvānu 2. vidusskolas lūgums par papildus amata vienības «skolotāja palīgs» piešķiršanu. Deputāti pieņēma lēmumu no 2012. gada 30. janvāra izveidot Līvānu 2. vidusskolā papildus amata vienību «skolotāja palīgs», noteicot 0,5 likmes un attiecīgu atalgojumu, vadoties no tā, ka par vienu likmi noteikts atalgojums 200 latu. Lēmums pieņemts, pamatojoties arī uz Līvānu novada pedagogiski medicīniskās komisijas 2012. gada 13. janvāra atziņumu un komisijas ieteikumu

nodrošināt skolotāja palīga palīdzību 1. klases skolniecei.

Izmaiņas amata vienību sarakstā

Ar domes deputātu lēmumu no šī gada 1. janvāra Jēkaba Graubiņa Līvānu mūzikas un mākslas skolā no Līvānu novada domes budžeta līdzekļiem tiek finansētas amata vienības «direktors» – viena likme, «bibliotekārs» – 0,5 likmes, «izglītības iestādes direktora vietnieks» – 1,25 likmes, un «profesionālās ievirzes skolotājs» – 3,85 likmes ar atalgojumu atbilstoši pedagogu tarifīkacijai.

Apstiprināti saistošie noteikumi

Domes sēdē apstiprināti noteikumi «Par prioritāro bezdarbnieku iesaistes kārtību algoto pagaidu sabiedrisko darbu veikšanai». Nolemts, ka Līvānu novadā atbilstoši Nodarbinātības valsts aģentūras iesniegtajiem

bezdarbnieku sarakstiem algoto pagaidu sabiedrisko darbu veikšanā prioritāri tiek iesaistīti bezdarbnieki – Līvānu novada sociālā dienesta klienti, kuri ir trūcīgās ģimenes ar bērniem bez pastāvīgiem ienākumiem; pirmspensijas vecuma personas; garantētā minimālā ienākumu līmeņa pabalsta saņēmēji; trūcīgās ģimenes bez bērniem un bez pastāvīgiem ienākumiem; personas ar invaliditāti. Pārējie bezdarbnieki algoto pagaidu sabiedrisko darbu veikšanā tiek iesaistīti rindas kārtībā. Bezdarbnieku atbilstību saistošo noteikumu prioritātem izvērtē Līvānu novada sociālais dienests.

Iznomā telpas biedrībai

Domes deputāti sēdē izskatīja biedrības «Radošā apvienība «Perspektīva»» vēstuli, kurā bija lūgts iznomāt telpas, kas atrodas Jēkaba Graubiņa Līvānu mūzikas un mākslas skolas ēkā Līvānos,

Rīgas ielā 12. Telpas paredzētas radošo darbnīcu izveidei, gleznošanai un citu radošo darbu veikšanai, nodarbinātību un pasākumu organizēšanai. Deputāti vienbalsīgi atbalstīja telpu 29,68 kvadrātmetru platībā iznomāšanu biedrībai, nododot koplietošanā telpas 9,88 kvadrātmetru platībā. Noteikta nomas maksa – viens lats un PVN mēnesī, kā arī maksa par patērēto ūdeni, kanalizācijas notekūdeņiem un elektroenerģiju pēc patērētāja daudzuma vai pēc iznomātāja noteiktajiem tarifiem.

□□□

Izskatīti arī jautājumi par valsts mērķdotāciju sadali novada izglītības iestādēm, par novada autoceļu (ielu) fonda līdzekļu izlietojuma pārskatu 2011. gadā un par fonda izlietojuma plānu 2012. gadam, par izglītības iestāžu vadītāju darba algu, par koku ciršanu un citi.

AGLONAS NOVADĀ

Redzot reālo, nevar sapņot par neiespējamo

Aglonas internātvīdusskolai 2011./2012. mācību gads sākās ar pamatīgu stresa situāciju, jo Izglītības un zinātnes ministrija skolas uzturēšanas izdevumiem līdz gada beigām bija atvēlēusi krietni mazāku finansējumu nekā iepriekš plānotais. Vēlāk līdzekļi, protams, tika nodrošināti, taču nervozitāte nav aizmiršusies. Skolas vadība, pedagogi ir gatavi, ka kuru katru brīdi «no augšas» nāks kāds nepatīkams un neizskaidrojams «jauninājums».

Kā skolas dzīve rit pašlaik? Par to stāsta internātvīdusskolas direktors Didzis Vanags.

Bez straujām kustībām

Finansiālā ziņā situācija ir daudz maz normāla. Ministrija gan naudu uzturēšanas izdevumiem nav piešķirusi simtprocentīgi, kā tas bija 2012. gada janvārī, tomēr saņemti 80 procenti. Tā kā novada dome lēmusi par līdzekļu piešķiršanu no sava budžeta, dzīvot varam, secina skolas direktors. Protams, nesot iespējams sapņot par kādiem lielākiem projektiem vai pirkumiem.

Raksturojot izglītības iestādi, D. Vanags min būtiskākos skaitļus. Vairākus pēdējos gadus audzēkņu skaits internātvīdusskolā turas ap 135. Agrāko gadu kritums, kad mācījās ap 150 bērnu, apturēts. Tas nav nekāds jaunums, jo līdzīgos apstākļos līdz ar demogrāfiskās situācijas pasliktināšanos nonākušas visas izglītības iestādes.

Skolā strādā 30 pedagogi un 65 tehniskie darbinieki. Attiecībā par lielo tehnisko darbinieku skaitu direktors atgādina skolas specifiku. Tā ir diennakts iestāde, tāpēc uz visu bērnu skaitu nepieciešams konkrēts personāls, piemēram, piecas aukles, trīs sargi. Arī virtuves darbinieku vajag krietni vairāk, jo skolā tiek nodrošināta četreizēja ēdināšana — brokastis, pusdienas, launags, vakariņas. Ir sava grāmatvedība.

«Salīdzinot ar situāciju pirms

● Piektklasnieki ir žiperīgi, strādāt griboshi un gudri bērni — tā saka latviešu valodas skolotāja Elina Smirnova (stāv aizmugurē). Zēni un meitenes gatavi uz vietas pierādīt savas zināšanas, stāstot par jaunapgūto vielu — saliktiem teikumiem. Foto: A. Šņepsts

gadiem desmit, tehnisko darbinieku ir ievērojami mazāk. Cik vien bija iespējams, viss tika optimizēts. Cenšamies lēmumus pieņemt, kā saka, bez straujām kustībām. Agrāk mums bija divi mediķi — ārsts un medmāsa. Medmāsa aizgāja pensijā, vietā nevienu nepieņēmām,» stāsta D. Vanags.

Taupa elektrību un siltina bēniņus

Gan tie, kas mācās, gan tie, kas skolā strādā, iemanījušies taupīt, kur vien iespējams. Tajā skaitā arī elektrību. Spuldzītes gaiteņos, protams, netiek skrūvētas laukā, tomēr izvēlēts energotaupīgais apgaismojums. Visam ir savas robežas, teic direktors, jo mācību telpās apgaismojumam jābūt atbilstošam noteikumiem. Virtuvē, iespējams, varētu uzstādīt jaunāka modeļa un līdz ar to elektrību mazāk patērējošas plīti, taču tās ir dārgas, un šādas investīcijas skola nevar atļauties. Tāda, lūk, taupības nūja ar diviem galiem.

Viennozīmīgi par pareizu rīcību mācību iestādes vadītājs uzskata pirms gada veikto mācību korpusa bēniņu siltināšanu. Metriem

garās lāstekas, aizsalušas notekcaurules iepriekš liecināja — nav labi. Atkušņi «situši pa kabatu», jo nācies remontēt satecējušās kļāsu telpas. Pagājušā gada janvārī bēniņu siltināšana pabeigta, tūdaļ arī varējis redzēt atšķirību — nekādu lāsteku, nekāda slapjuma. Naudu bēniņu siltināšanai atraduši skolas budžetā, precizāk sakot, ietaupījuši.

Ēkā ir silti, jo apkuri mācību korpusā nodrošina jaudīgi malakas katli. Dienesta viesnīcā savukārt apkuri nodrošina Jaunaglonas arodvidusskola.

Labi, ka ministrs runā

Aglonas internātvīdusskolā mācās bērni ne vien no Aglonas novada, bet arī daudzām citām pašvaldībām — tuvējā Preiļu, Līvānu, Riebiņu novada un pat tik tālām Latvijas vietām kā Engure. Informācija par skolu pieejama internetā, tāpēc sen neviens nebrīnās, ka no otra Latvijas gala piezvana vecāki, kuri plāno doties uz ārzemēm un vēlas, lai bērns pa to laiku skolotos Aglonā. Mēs vienkārši esam izdevīgi, teic direktors, lai gan, ņemot vērā tendences, neplāno, ka audzēkņu skaitu, kaut kā plašāk

reklamējoties, varētu pēkšņi «uzaudzēt» līdz diviem simtiem. «Nākotnē būs stipri jādomā, kā mums sevi pozicionēt, kāda «rozīnīte», svaigs piedāvājums no skolas puses vajadzīgs,» teic D. Vanags, «jo katra pašvaldība tagad par saviem bērniem cīnās.»

Labi, ka nozares ministrs sācis tik aktīvi runāt par daudzām lietām, vispārējo satraukto gaisotni raksturo internātvīdusskolas vadītājs. Kaut gan reformas sākoties līdz ar katru jaunu ministru. Tajā pašā laikā neesot neviena fundamentāla pētījuma, kur ir nepieciešamo reformu sakne, kāpēc tās vajadzīgas.

Kā piemēru D. Vanags min plānus pagarināt mācību gadu: «Tas taču ir pakārtots jautājums, sākt vajag ar izglītības saturu, kas ir pārblīvots. Vispirms vajag revidēt un no vidusskolas grāmatām izmest dažu labu lietu, ko pēc tam augstskolās māca studentiem. Var izrādīties, ka slodze bērniem būs mazāka, arī mācību gads nebūs jāpagarina. Pašlaik, manuprāt svarīgākais būtu, lūk, kas — iemācīt audzēkņiem domāt, iemācīt mācīties. Diemžēl revidēt nevienam laikam negri-

bas, tāpēc ķeras pie otršķirīgām, vienkāršāk risināmām lietām.»

Ministrija var lemt daudz ko, bet īstenība izrādās savādāka. Direktors izsaka viedokli: «Mēs jau sen sapņojam par e-klasi, bet priekš tam katram skolotājam kabinetā vajag datoru. Datoru nav, tāpēc e-klases arī nav. No 2007. gada velkas un nevar beigties skolu informatizācijas projekts. Ceram, ka kādreiz tā ietvaros saņemsim ilgi gaidīto interaktīvo tāfelī.»

Interesu izglītība no ārzemēm neatturēs

Daudzi bērni un jaunieši, kuri mācās Aglonas internātvīdusskolā, plāno dzīvē daudz sasniegt un veiksmīgi uz šo mērķi iet. Viss atkarīgs no motivācijas. Dažs pabeidz vidusskolu un aizbrauc uz ārzemēm, cits iestājas augstskolā un veiksmīgi studē. No pagājušā gada absolventiem tikai divi devušies ārpus valsts, pārējie studē atbilstoši savām nākotnes vēlmēm un zināšanu līmenim, stāsta pedagogs.

«Mani baida tendence, ka ne tikai no Latvijas, bet no visas valsts cilvēki gandrīz masveidā brauc projām, īpaši jaunieši. Viņi ar mieru strādāt jebkādu mazkvalificētu darbu, jo redz, ka par to saņem nesalīdzināmi vairāk nekā te. Ja vien vispār kādu darbu uz vietas atrod... Skumji, ka valstī notiekošais augstākajā līmenī netiek pietiekami nopietni uzņemts. No valsts puses neļūst uzstādījumu, ka jaunajiem cilvēkiem zināšanas būs vajadzīgas. Gluži otrādi, jaunieši redz, kas notiek, piemēram, ar skolotājiem, cik lielas ir viņu algas. Bērni jautā — nu, i priekš kam mums tās skolas gudrības?»

Sports, interešu izglītība — Aglonas internātvīdusskolas audzēkņiem bez mācību darba ir pietiekami plašas iespējas sevi attīstīt un pilnveidot. Ir satelītlelīvizija, internets, bibliotēka. Tomēr arī šīs lietas nebūs tās, kas skolas beidzējus atturēs no aizbraukšanas.

RIEBIŅU NOVADĀ

Jau sestais Robertam Mūkam veltītais radošo darbu konkurss

Jau sesto reizi Galēnos aizritējis Robertam Mūkam veltītais Latvijas skolu jaunatnes jaunrades darbu konkurss. Kā informē Galēnu kultūrvēstures biedrības pārstāve Marta Binduka, kopumā konkursam šogad tika iesniegti 266 darbi no 36 Latvijas skolām. Rakstītājus konsultējuši 62 skolotāji, bet darbi tika vērtēti četras vecuma grupās.

Tā kā uzvarētāju godā bija gan apkārtējo novadu bērni, gan tālumnieki, šoreiz minēsim tikai vietējos. 1. — 4. klašu grupā 2. vieta piešķirta Galēnu pamatskolas audzēkņim Rinaldam Tumānam, bet 3. vieta — Aglonas internātvīdusskolas skolniecei Annijai Ratniecei. 5. — 7. klašu grupā 2. vieta — Aglonas internātvīdusskolas skolniecei Ilzei Maksimovai. 8. — 9. klašu, kā arī 10. — 12. klašu grupā apkārtējo novadu audzēkņi apbalvoto skaitā nebija. Katru jaunrades darbu vērtēja ļoti stin-

gra un prasīga žūrija Rēzeknes Augstskolas studiju prorektore Angelikas Juško-Štekeles vadībā, kas piešķīra arī savas godalgas. Īpašās godalgas 10. — 12. klašu grupā saņēma Riebiņu vidusskolas audzēkņi Jāzeps Laizāns un Līvānu 1. vidusskolas skolniece Dita Kūkusiļņa. 5. — 7. klašu grupā īpašā godalga Aglonas internātvīdusskolas skolniecei Ilzei Maksimovai. 1. — 4. klašu grupā žūrijas 1. godalga pasniegta Galēnu pamatskolas skolniekam Rinaldam Tumānam, bet īpašā godalga viņa skolas biedrenei Simonai Tretjakovai.

Katru gadu bijušā Preiļu rajona skolēnu darbus izvērtē un savas simpātiju balvas piešķir arī Preiļu NVO un biedrība «Preiļu rajona partnerība». Arī šogad viņi pasniedza savas balvas favorītiem. Balvas saņēma Galēnu pamatskolas audzēkņi Ralfs Iesalnieks un Druvis Strods, Aglonas internātvīdusskolas skolniece Anda Abuže, Dravnieku pamatskolas skolniece Karina Cvetkova, Priekuļu pamatskolas skolniece Kintija Teilāne.

Sava novada skolēnu darbus vērtēja arī Riebiņu novada dome. Izglītības darba koordinatore Evelīna Visocka pasniedza domes balvas Galēnu pamatskolas

audzēkņim Jurim Bruzgulim, Dravnieku pamatskolas skolniekam Marekam Briškam, Riebiņu vidusskolas audzēkņei Agnijai Znotiņai un Rušonas pamatskolas audzēkņei Anitai Gžibovskai.

Konkursa atbalstītājas Swēdbank atzinību izpelnījās Aglonas vidusskolas audzēknes Nora Kirsanova, Samanta Smirnova. Aglonas vidusskolas skolnieks Rihards Savitskis izpelnījās keramiķa Pētera Gailuma atzinību un māla meistara īpašo balvu.

Iepazīna jaunu mācību un mākslas materiālu

Riebiņu novada pirmsskolas un sākumskolas pedagogi Riebiņu bērnudārzā «Spridītis» pulcējās uz mācību semināru, kura ietvaros tika prezentēts jauns mācību līdzeklis bērnu sīkās pirkstu muskulatūras attīstībai, informē novada pirmsskolas metodiskās apvienības vadītāja Lolita Šmukste.

Nodarbību vadītāja Kristīne Fišere no firmas «Fischer» bērņus un skolotājus

iepazīstināja ar interesantu materiālu, kas ražots Vācijā no kartupeļu cietes un pārtikas krāsvielām. *Kartupeļu cietes mīci*, kā lektore latviskojusi šī mācību un mākslas materiāla nosaukumu, izmantojami rokdarbu, zīmēšanas, veidošanas un konstruēšanas nodarbībās. Materiāla gabaliņi izmantojami gan plēšot un samitrinot uz švammītes, pielīmējami pie papīra, gan lipināmi kopā, veidojot telpiskas figūras. Ar tiem var zīmēt un pat pludināt krāsas. Turklāt *mīci* izmantojami vairākkārt. Skolotājiem tika parādīts darbiņš, kurā tie izmantoti piekto reizi.

Jaunais materiāls ir ļoti krāsains, patīkams bērnu pirkstiniem, ekoloģisks un drošs. Nodarbības laikā bija redzams, cik ļoti bērni aizrāvās ar šo jauno materiālu, kā sāka darboties iztēle un fantāzija. Tika radītas ne tikai glezniņas uz papīra, bet tapa visfantastiskākās telpiskas figūras. Arī skolotājiem bija iespēja darboties līdzī, secinājums — tas ir aizraujoši. Skolotāji bija pārsteigtī par materiāla plašajām izmantošanas iespējām un gandarīti par nodarbībā redzēto.

Livānu novada vides pētnieki Horvātijā

Livānu 1. vidusskola darbojas Comenius projektā, un skolēni, kas tajā iesaistījušies, guvuši daudz jaunu zināšanu, paplašinājuši redzesloku, nodibinājuši draudzīgus sakarus ar citu valstu jauniešiem. Skolas Vides pētnieku pulciņa pārstāvjiem šī projekta ietvaros bija iespēja piedalīties neaizmirstamā braucienā uz Horvātiju.

Viss aizsācies 2003. gadā, kad skolā izveidots Vides pētnieku pulciņš. Skolotājas Regīnas Stikānes vadībā tas sāka dažādus pētījumus: no upes ūdens ņemtajos paraugos noteica skābes līmeni, ūdens elektrovadītspēju, tā temperatūru un arī skābekļa dau-

dzumu ūdeni. Vides pētnieki šādus pētījumus veic jau piekto gadu un apkopoto rādītāju daudzuma ziņā šajā jomā Latvijā kļuvuši par līderiem. Šie sasniegumi veicināja iesaistīšanos Comenius projektā «Skolēnu klimata izpētes kampaņa». Livānu 1. vidusskolas vides pētnieki tajā sāka darboties 2011. gadā. Projekta ietvaros skolu grupas, zinātnieki un studenti Eiropā veic klimata izpētes pasākumus. Pētniecības veikšana paredzēta laikā no pērnā gada 1. septembra līdz 2013. gada 1. augustam. Ar saviem aktivitāšu skolēni un studenti reāli palīdz zinātniekiem, kas strādā šajā jomā, kā arī tiek orientēti pievērsties dabas zinātnēm.

Kopumā Comenius projektā

piedalās 12 skolas no deviņām Eiropas valstīm: Latvijas, Igaunijas, Nīderlandes, Itālijas, Horvātijas, Ungārijas, Vācijas, Norvēģijas un Čehijas. Skolu pārstāvji izvēlējušies vienu no divām darba grupām: aerosolu (gaisa pētniecība) un fenoloģijas (augu attīstības pētniecība). Livānu 1. vidusskolas jaunie vides pētnieki izvēlējušies darboties aerosolu pētniecības grupā.

Comenius projekta darbības laikā paredzētas piecas sanāksmes. Pirmā, kurā piedalījās arī livānieši, notika Horvātijā. Šī gada aprīlī paredzēta sanāksme Ungārijā, septembrī — Nīderlandē, 2013. gada janvārī — Vācijā, bet maijā — Latvijā, Livānu 1. vidusskolā.

Uz aerosolu pētniecības darba

grupas sanāksmi Horvātijas pilsētā Slavonski Brod devās skolotāja Regīna Stikāne, laborants Andrejs Kāršenieks un 9. b. klases skolēni Raivis Pauniņš un Sandis Kārklis.

Sanāksmes laikā daļa no dalībniekiem veica dažādus aerosolu pētījumus un mērījumus, apguva iemaņas iegūto datu ievadē, aprādē un analizē, satelītu datu izmantošanā. Citi vides pētnieki piedalījās lekcijās par klimata pārmaiņu novērtēšanu, gaisa piesārņojumu, aerosolu ietekmi uz cilvēku veselību un uzvedību. Sanāksmes laikā notika web — konference ar fenoloģijas grupu Ungārijā.

— Sanāksmē Horvātijā mēs iemācījāmies daudz par aerosoliem, uzzinājām, kā saules ultra-

violetie stari globālās sasilšanas un ozona slāņa sarūkšanas dēļ nonāk līdz zemei un kaitē visai dzīvībai dabai, — pēc atgriešanās stāstīja Raivis Pauniņš, projekta dalībnieks. — Mēs uzzinājām, ka aerosolu pētījumi ir jāveic, lai iegūtos datus nosūtītu zinātniekiem, kas tālāk tos apkopos un varēs izpētīt sīkāk. Vienīgā problēma sanāksmes laikā bija tā, ka, lai pētītu aerosolus, vajadzīga saules gaisma, bet Horvātijā sauli tā arī neieraudzījām. Tādēļ mums nācās zināšanas un prasmes vairāk paplašināt teorētiski, bet ceram, ka nākamajā tikšanās reizē Ungārijā saules būs vairāk, un līdz ar to varēsim vairāk darboties praktiski.

Konference Sveču dienas gaisotnē kļūst par tradīciju

Pirms Sveču dienas, 1. februārī, Riebiņu vidusskolā uz konferenci pulcējās skolu padomes no visām Riebiņu novada izglītības iestādēm: vecāki, skolotāji, pašvaldības pārstāvji un skolu direktori.

Šāda tikšanās pēc novada izglītības jautājumu koordinatore Evelīnas Visockas iniciatīvas novadā notika jau otru reizi un kļūst par tradīciju. Konferencē mērķis bija dalīties pieredzē par projektu realizēšanu, izglītošana par aktuālām tēmām un iepazīšanās ar Riebiņu vidusskolas telpām, mūsdienīgo mācību tehnoloģiju pielietojumu izglītības procesā.

Dalībniekus vispirms uzrunāja Vydsmuīžas draudzes prāvests Česlavs Mikšto. Viesus iepriecināja skolēnu folkloras kopas «Jumalāni» apsveikums. Visi ar apbrīnu aplūkoja skolas origami pulciņa audzēkņu darbu izstādi.

Pagājušajā gadā novada izglītības iestādēs tika veiksmīgi realizēti daudzi projekti. Sava darba entuziaste — dzejnieka un filozofa Roberta Mūka muzeja Galēnos vadītāja — Marta Binduka iepazīstināja ar projekta «Galēnu kultūrvēstures muzeja labiekārtošana un darbības nodrošinājums» īstenošanu un ar Kultūrkapitāla fonda atbalstīto Latgales kultūras programmas pro-

jektu «Dzīvo mirkļu skrejā, visur un nekur un mūžības guntiņu pats sevi kur...» (R. Mūks). Jānis Broks lasīja Roberta Mūka dzeju.

Par Hipotēku bankas klientu kluba «Mēs paši» finansētā projekta «Tradicionālās muzicēšanas saglabāšana un attīstība Siļukalnā» realizāciju stāstīja skolas mūzikas skolotāja Zinta Bruzgule.

Projekta «Bērnu rotaļu laukuma izveide Stubulnieku ciematā» prezentāciju rādīja Dravnieku pamatskolas padomes priekšsēdētāja Skaidrīte Grigale. Riebiņu vidusskolas direktore Ineta Anspoka dalījās pieredzē par to, kā ziedojumi, labdarības akcijas, izglītības iestādes sadarbība ar nevalstisko sektoru un projektu īstenošana var būtiski uzlabot skolas vidi.

Riebiņu novada domes izpilddirektors Āris Elsts projektu vadītājiem pasniedza domes Pateicības rakstus.

Konferences dalībnieki noklausījās skolotājas Irēnas Ormanes stāstījumu par to, kāds ir 21. gadsimta skolēns, tādējādi palīdzot vecākiem saprast sava bērna uzvedību un attieksmi pret mācībām.

Ciemiņi iepazīs ar Riebiņu vidusskolas renovētajiem dabaszinātņu kabinetiem. Priekšmetu skolotāji demonstrēja, kā tiek pielietoti mūsdienīgi mācību

● Skolu padomju priekšsēdētāji (no kreisās): Solvita Kraupša (Rušona), Jānis Znotiņš (Riebiņi), Ināra Meikulāne (Galēni), Riebiņu novada domes izpilddirektors Āris Elsts, izglītības jautājumu koordinatore Evelīna Visocka, Riebiņu vidusskolas direktore Ineta Anspoka, skolu padomju priekšsēdētāji Diāna Vilcāne (Silajāni), Aija Daidere (Siļukalns), prāvests Česlavs Mikšto, Riebiņu pirmsskolas izglītības iestādes «Sprīdītis» padomes priekšsēdētājs Rolands Naglis, Siļukalna pamatskolas skolotāja — projekta koordinatore Zinta Bruzgule.

lidzēklī matemātikā, fizikā, bioloģijā un ķīmijā.

Konferences noslēgumā logopēde Jeļena Puzāka un psiholoģe Natālija Rivža atraktīvi vadīja pasākuma izvērtēšanu. Lūk, atsauksmes par konferenci, kas

bija rakstītas uz svecītēm: pasākums bija ļoti sirsnīgs; ieguva patīkamas emocijas; esmu gandarīta; ļoti interesanta, izzinoša tikšanās, ar labām domām un darbiem papildīta; jauka sadarbība; patika praktiskās nodar-

bības modernos kabinetos, bija iespēja vēlreiz atgriezties skolas laikā; labi organizēts pasākums. Arī neoficiālajās sarunās tika izteikta vēlme šādā konferencē satikties nākošgad, bet jau citā skolā.

Siltinās novada lauku pamatskolas

2010. gada nogalē Livānu novada dome uzsāka projekta «Livānu novada pašvaldības Rožupes, Jersikas un Jaunsilavas pamatskolu ēku energoefektivitātes paaugstināšana» realizāciju, kura rezultātā šo izglītības iestāžu ēkās siltumenerģijas un apgaismojuma elektroenerģijas patēriņš tika samazināts par vismaz 60 procentiem, tādējādi veicinot oglekļa dioksīda emisiju samazināšanu, dabas vides un cilvēka dzīves vides kvalitāti Livānu novada lauku teritorijās.

Šī projekta ietvaros līdz 2011. gada 1. decembrim tika plānots veikt Rožupes, Jersikas un Jaunsilavas pamatskolu ēku norobežojošo konstrukciju siltināšanu, ventilācijas un apkures sistēmas uzlabošanas pasākumus.

Ņemot vērā radušos papildus projektēšanas darbus, kas aizkavēja projekta realizāciju noteiktajā termiņā, kā arī to, ka iepirkuma procedūra par būvdarbu veikšanu tika pārtraukta sakarā ar finansējuma trūkumu, jo iesniegtie piedāvājumi divas reizes pārsniedza projektā paredzētās kopējās būvdarbu izmaksas, Livānu novada dome 2011. gada oktobrī iesniedza Vides investīciju fondam grozījumu pieprasījumu par projekta īstenošanas termiņa pagarinājumu līdz 2012. gada 1. decembrim.

Šī gada sākumā tika saņemts apstiprinājums no Vides investīciju fonda par projekta īstenošanas termiņa pagarinājumu līdz 2012. gada 1. decembrim. Skolu siltināšanas darbiem Livānu novada dome piesaistīs finansējumu no malas 85 procentu apmērā, lai maksimāli taupītu budžeta līdzekļus. Projekta kopējās izmaksas ir 469 200 latu. Klimata pārmaiņu finanšu instrumenta piešķirtais finansējums — 387 027 latu (85 procenti), pašvaldības līdzfinansējums paredzēts 82 172 latu apmērā.

Piedalās izstādē «Lidice»

25 bērnu zīmējumi, kas bija skatāmi izstādē Preiļu novada bērnu un jauniešu centrā (BJC), nosūtīti uz starptautisko bērnu mākslas izstādi — konkursu «Lidice» Rīgā.

Izstādi — konkursu «Lidice» katru gadu organizē Valsts izglītības satura centrs sadarbībā ar Čehijas vēstniecību. Konkursa mērķis ir rosināt bērnus un jauniešus padziļināt izpratni par citu tautu mākslu, kultūru un tradīcijām, dodot iespēju bērniem eksponēt savus darbus starptautiskā izstādē.

Atzīmējot pasaulslavenā čehu gleznotāja, skulptora, leļļu meistara un daudzu slavenu animācijas filmu ilustratora Jirži Tīrnka (1912. — 1969.) 100. dzimšanas dienu, izstādes organizatori Čehijas Republikā sadarbībā ar UNESCO 40. starptautiskajai bērnu mākslas izstādei «Lidice»

2012» izvēlējušies tēmu «Teātris — lelle — pasaka».

Anita Kolosova, Preiļu novada BJC direktore vietniece, informēja, ka centrā notikušajā izstādē bija skatāmi darbi, ko radījuši jaunie mākslinieki no BJC, Pelēču un Salas pamatskolām, no Preiļu 2. vidusskolas. Uz izstādi Preiļos savus darbus bija atsūtījuši arī Jelgavas mākslas skolas audzēkņi. Bērni šogad zīmējuši savas mīļākās lelles, zīmējumos attēlojuši leļļu teātri gūtos iespaidus, mīļākās izrādes, animācijas filmiņas un to varoņus.

Tagad visi konkursa darbi nosūtīti uz Rīgas Skolēnu pili. Žūrija izvēlēsies labākos, un tie piedalīsies konkursa otrajā kārtā Čehijā. Šie darbi martā būs skatāmi izstādē Rīgas domē.

Preiļu novada bērni konkursā «Lidice» piedalās jau daudzus gadus pēc kārtas un vairākkārt bijuši godalgoto vidū.

Cerības uz darba politikas maiņu

Kāda situācija ir nodarbinātības jomā, ko bez darba palikušajam cilvēkam var palīdzēt Nodarbinātības valsts aģentūra (NVA), ja nav darba piedāvājumu, kādas perspektīvas šim gadam? Šos jautājumus «Novadnieks» uzdeva NVA Preiļu filiāles vadītāji Leontīnai Saleniecei.

Pērn bezdarba līmenis bija mazāks nekā gadu iepriekš

2011. gads tika iesākts ar 4832 filiālē reģistrētiem bezdarbniekiem, bet līdz decembrim viņu skaits samazinājās, un bija reģistrēti 4107 bezdarbnieki. Pērn, salīdzinot ar 2010. gadu, sākot no maija, bezdarba līmenis pakāpeniski samazinājās. Tika pieņemti arī vairāk vakancu — 326 brīvas darba vietas. 1536 filiālē reģistrētie bezdarbnieki pērn iekārtojās darbā, — vai nu pastāvīgā vai uz laiku, stāstīja Leontīna Saleniece.

Tomēr decembrī tika piedzīvots neliels bezdarba līmeņa kāpums gada beigās. Savukārt janvārī reģistrēti par 11 bezdarbniekiem mazāk nekā decembrī. Ļoti priecīga ziņa pienākusi janvāra beigās, kad pieteikta 101 brīva darba vieta — Livānu kūdras fabrikā.

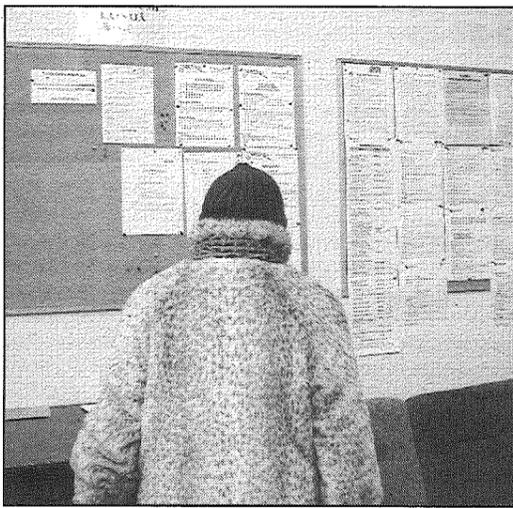
Pērn gadu noslēdzot, augstākais bezdarba līmenis bija Aglonas novadā — 19, 4 procenti, bet zemākais — Preiļu novadā — 14 procenti.

Ko bezdarbnieki dara laikā, kad meklē darbu?

Leontīna Saleniece pastāstīja par pasākumiem, kādos bezdarbnieki tiek iesaistīti darba meklēšanas laikā. Viņiem tiek piedāvātas gan apmācības, gan aktīvie nodarbinātības pasākumi. Bezdarbnieku apmācībā pie darba devēja pēc darba devēja pieprasījuma pērn piedalījās 32 darba meklētāji. Viņu apmācībai darba devējs norīkoja speciālistu vai apmācīja pats sev vajadzīgā profesijā. Ļoti daudzi bezdarbnieki iesaistījās pasākumā noteiktām personu grupām ESF projekta un speciālā budžeta ietvaros. Pavisam tika izveidotas 64 subsidētas darba vietas, projektā kopumā iesaistītas 93 personas. 44 darba vietas tika izveidotas personām, kas nokļuvuši neizdevīgākā situācijā, 20 — bezdarbniekiem ar invaliditāti. Veikti atbalsta pasākumi komercdarbības vai pašnodarbinātības uzsākšanai. 2010. gada nogalē un pērn šim pasākumam pieteicās astoņi drosminieki, kuri gribēja pamēģināt savus spēkus komercdarbības laukā. Divi patstāvīgi sagatavoja biznesa plānus, bet seši izmantoja NVA konsultantu. Viens no šiem astoņiem atrada darbu un izstājās no pasākuma. Ekspertu komisija divus biznesa plānus atzina par labiem, un abi cilvēki uzsāka strādāt pašnodarbinātības jomā.

Apmācībā darba iemaņu iegūšanai un uzturēšanai, ja darba devējs ir pašvaldība, tā saucamajā «stipendiātu» projektā pērn tika izveidotas 1100 darba vietas un iesaistīti 1505 bezdarbnieki. Tas bija lielākais projekts, kurā tika iesaistīti visvairāk bezdarbnieku. Projekts darbojās no 2009. gada oktobra līdz 2011. gada novembrim.

Ļoti daudz bezdarbnieku — 1587 — tika iesaistīti konkurētspējas paaugstināšanas pasākumos: karjeras un psihologa konsultācijās, semināros, lekcijās, izglītojošos pasākumos, kas cilvēkam palīdz celt konkurētspēju. Katru trešdienu tiek organizētas informatīvās dienas, kurās tikko reģistrētie bezdarbnieki var saņemt pirmo informāciju par saviem pienākumiem un tiesībām, par to, kā internetā atrast darba piedāvājumus Latvijā un ārzemēs. Reizi ceturksni ierodas konsultants, kas sniedz informāciju par darba iespējām Eiropas Savienības valstīs. Viena diena mēnesi paredzēta jauniešiem bezdarbniekiem (no 15 līdz 24 gadiem, ieskaitot). Neformālās izglītības programmā pērn mācījušies 688 cilvēki, tajā skaitā 74 apguva valsts valodu. Šie cilvēki apguva jaunas prasmes — valodas, datora lietošanas, informācijas ievadīšanas operatora prasmes un tamlīdzīgi. Profesionālās apmācības — pārkvalifikācijas un kvalifikācijas paaugstināšanas programmas apguva 153 personas. Kompleksajos atbalsta pasākumos, kuros ietilpst psihologa konsultācijas, karjeras plānošanas konsultācijas, jauniešu darba prakse, pabalsta nodrošināšana pirmās grupas redzes invalīdiem iesaistīti 411 bezdarbnieki. Šādu palīdzību saņēma 18 redzes invalīdi. Jauna aktivitāte bija atbalsts jauniešu brīvprātīgajam darbam, kurā iesaistījās nevalstiskās organizācijas un tika nodarbināti 84 jaunieši. Pieteikumus šajā pasākumā bija iesniegusi 21 organizācija. Jauns projekts ir arī NVA inspektoru asistentu apmācība

• Vai šodien ir kāds darba piedāvājums? Foto: A.Šņepsts

un prakse, ko izgāja trīs jaunieši ar augstāko izglītību. Viens no viņiem ātri atrada darbu, divu apmācības turpinās. Liels pieprasījums bija pēc mūžizglītības pasākumiem nodarbinātām personām. Šajās mācībās iesaistījās 170 bezdarbnieki. Cilvēkiem, kuri nevar izšķirties, kādos kursos viņiem labāk mācīties, vai kādā nozarē uzsākt biznesu, tiek ieteikts griezties pie karjeras konsultanta. Šādu pakalpojumu izmantojušas 619 personas, notikušas 652 gan individuālās, gan grupu konsultācijas. Visi šie pasākumi veikti par Eiropas Savienības līdzekļiem.

Pērn NVA Preiļu filiālei izdevās no jauna pieņemt 44 darba devējus, kopumā ar filiāli sadarbojas 220 darba devēji.

Mainīsies nodarbinātības lietu politika

Februāra sākumā Nodarbinātības valsts aģentūrā Rīgā notika ikmēneša informatīvā sanāksme, kurā piedalās visu NVA filiāļu vadītāji. Šoreiz piedalījās arī Labklājības ministrijas parlamentārais sekretārs Arvils Ašeradens. Tika uzsverts, ka Valda Dombrovska valdība ķērusies pie nodarbinātības politikas izstrādāšanas, jo to nevar sagatavot tikai NVA vai Labklājības ministrija, kā tas bija līdz šim. To darīs Ekonomikas, Izglītības un zinātnes un Labklājības ministrijas. Tiek veidota nodarbinātības politikas padome un valde, kurai līdz maijam jāgatavo jaunās nodarbinātības politikas tā saucamais melnraksts. Leontīna Saleniece atzina, ka solījumi izskatījās diezgan cerīgi. Vairāk jādome nevis par sociālo palīdzību, bet par to, lai cilvēks varētu sevi uzturēt, strādājot. Latvija atrodas pēckrīzes situācijā, un LM kā vienu no galvenajām problēmām nodarbinātības jomā redz arī «algu spiedienu» no citām Eiropas valstīm, kas liek cilvēkam pamest Latviju, jo šeit vidējā alga sastāda tikai piekto daļu no Īrijā vai Zviedrijā strādājošā darba algas. Daudz ko šajā ziņā varētu uzlabot, izmainot nodokļu politiku.

Bezdarbnieka portrets

Pa šiem gadiem ievērojami mainījies bezdarbnieka vispārējais portrets. Pirmajos gados vairāk bija tādu, kas NVA Preiļu filiālē ieradās tikai pēc bezdarbnieka izziņas, motivējot, ka tā vajadzīga, lai saņemtu Garantētā iztikas minimuma pabalstu pašvaldībā. Tagad aizvien vairāk ir tādu bezdarbnieku, kas ieinteresēti kaut ko mainīt savā dzīvē. Bezdarbnieki kļuvuši izglītotāki, daudzi ar augstāko izglītību, citi — ar lielu dzīves pieredzi. Protams, arī tagad ir tādi, kam sociālais pabalsts ir kā regulāra alga, taču daudzi ar «simtlatnieku» programmu tika izkustināti no rutīnas, izdarīja secinājumu, ka ilgāk tā nevar dzīvot, — no rokas mutē un devās uz citām valstīm vai vismaz mēģināja iekārtoties sezonas darbus.

Domāju, ka šī gada laikā sliktāk nepaliks, taču arī bagātāki nekļūsim, bet ir cerība, ka situācija pamazām uzlabosies, sarunas noslēgumā teica Leontīna Saleniece, jo arī NVA Preiļu filiāles apkalpojamajā teritorijā ne no viena uzņēmēja nav saņemta informācija par iespējamo bankrotu un plīntes mešanu krūmos.

Un tomēr, ja Latgalē bezdarba līmenis pašlaik ir 20 procentu, tad līdz pozitīvām situācijas izmaiņām šajā jomā būs jāgaida ļoti ilgi.

Lappusi sagatavoja L.Rancāne

Dzīve «skaipā»

Tūkstošiem Latvijas iedzīvotāju ir pametuši šo zemi un devušies darbā uz ārzemēm. Kā jūtas palicēji, kāpēc viņu tuvie cilvēki ir aizbraukuši, kā viņiem svešumā klājas, vai cer atgriezties? Vispārīgāk savu bērnu aizbraukšanu pārdzīvo mātes, domājot par savu bērnu gaitām svešumā, gaidot viņus ciemos un slēpjot asaras, kad viņi atkal dodas prom. Pārdzīvo sievas un vīri, izbaudot virtuālo ģimenes dzīvi — internetā, skypā, raud bērni un miegā sauc pēc mamma, kurām tur, jūras otrā krastā, arī miegs nenāk, domājot par to, kā bērni izaug bez viņu klātbūtnes.

«Novadnieks» aptaujāja dažas lasītājas, kuru ģimenes locekļi dzīvo un strādā ārzemēs.

Rita, skolotāja:

— Dēls dzīvo Nīderlandē, strādā Beļģijā. Viņa darba vieta ir milzīgā angārā, pa kuru braukā ar autoklāvu, vadā un pārkrauj visādas preces. Mēbeles, sadzīves tehniku. No dzīvesvietas līdz darbavietai 100 kilometru, katru dienu braukā turp un atpakaļ. Pašā sākumā viņš dzīvoja Nīderlandē un strādāja turpat netālu siltumniecās. Bija čakls darbinieks, iepatikās saimniekam, un tas viņu pieņēma darbā angārās, kas pieder tam pašam saimniekam, bet atrodas jau Beļģijā. Dēls reizē piestrādā par šoferi, ar busiņu uz darbu vizina deviņus cilvēkus. Slodze ļoti liela. Viņš pats saka — darbojas kā robots. Rītā pulksten četros jau augšā, mašīnā iekšā un rullē. Viņam nepatīk braukt par šoferi, jo pārējie vēl visu stundu busiņā dabū pagulēt, a šim jāstūrē. Toties pats darbs angārā patīk, grūti neesot. Tikai zābaki gan baigi smagie. Ar dzelzs purngaliem. Kamēr jaunus ienesā, kājas vienās tulznās.

Aizbrauca, jo gribēja nopelnīt naudiņu. Tādu, lai varētu nevis tik vien kā izdzīvot, bet lai normāli apģērbtos, iekārtotos, varētu sākt domāt par ģimeni. Darbs viņam Latvijā bija, un sākumā arī labi maksāja, bet vēlāk, kā jau visur, viss juka un bruka.

Uz mājām viņam, protams, gribas, bet atgriezties pagaidām netaisās, jo redz, kā mēs te kuļamies. Kā pliki pa nātrēm.

Ko es par to domāju? Sirds sažņaudzas. Jo otrs dēliņš arī taisās prom.

Marija, strādā pašvaldības iestādē:

— Mans dēls ārzemēs ir jau gandrīz astoņus gadus. Aizbraukšanas iemesls bija tāds pats kā visiem citiem, — šeit nebija darba. Sākumā dzīvoja un strādāja Anglijā, pēc tam pārcēlās uz Īriju. Strādāja. Kad zaudēja darbu, sāka studēt, jo viņam tas tika piedāvāts. Šopavas studijas Dublinā beidzas. Lai iegūtu maģistra grādu, jābrauc uz Angliju. Viņš tagad nestrādā, tikai mācās un saņem kaut ko līdzīgu mūsu sociālajam pabalstam. Tādā apjomā, ka ar to var izdzīvot un apmaksāt mājojki. Ar savu algu es viņa studijas Latvijā nebūtu varējusi apmaksāt, jo vairāk tāpēc, ka ģimenē ir arī otrs dēls. Lai arī astoņi gadi ir ilgs laiks, pieradis viņš tur nav. Par mājām sauc Latviju un ik pēc trijiem mēnešiem cenšas atbraukt, regulāri seko un interesējas, kas pie mums notiek. Katru dienu runājamies «skaipā», tas ļoti atvieglo dzīvi. Grūti teikt, kā viņa dzīve iegrozījusies pēc studijām, bet agrī vai vēl viņš Latvijā atgriezies. Tas, ka arī vīrs jau astoņus gadus prom (strādā skandināviem piederošā kompānijā, kuras birojs atrodas Rīgā un 2,5 mēnešus brauc reisā, divas nedēļas ir mājās), dzīvi sadala it kā divās daļās. Kad esam kopā (arī dēls cenšas atbraukt, kad tēti ir mājās), visi kaut ko darām, kaut kur braucam. Kad viņi aizbrauc, sākas dzīve kā pa tramvaja slīdēm: darbs, mājas un domas, kā viņiem tur klājas.

Vīram nereti jābrauc ar prāmi, bet Baltijas jūrā pēdējā laikā bieži ir vētras. Kad viņi brauc projām, man naturāli gribas kaut, bet es zinu, ka viņiem no tā būs vēl grūtāk. Vispār man šī tēma ir ļoti sāpīga.

Vija, bezdarbiece:

— Jaunākā meita Anglijā strādā jau piekto gadu, vecākā — trešo. Latvijā gribēja mācīties, studēt, bet ģimenē tam nebija līdzekļu, tāpēc aizbrauca strādāt. Bija domāts, ka sapeļnis un atgriezies. Pašlaik vairs nedomā par atgriešanos. Jaunākajai meitai tur nodibināta ģimene, piedzimis bērns. Arī otrā meita gandrīz jau ģimenes cilvēks. Kas būs nākotnē? Lai kā arī gribētos atgriezties, bet nu, laikam jau abām tur tās mājas. Var būt, ka te kas mainīsies, bet kad tas būs? Ar mums, vecākiem, tas ir savādāk. Kā mums likties bez savas zemes. Bet viss dažreiz tik krasi mainās, ka apgalvot nevar neko.

Asja, pavāre:

— Viena mana meita dzīvo un strādā Spānijā, otra — Anglijā, trešā — Īrijā. Par znotu ticis arī ārzemnieks, un mazbērns par tīriem latviešiem nenosaukt. Jaungadu Anglijā un Īrijā dzīvojošās māsas sagaidīja kopā, bet tā meita, kas Spānijā, nevarēja pievienoties. Un arī man ceļš pie viņām bija par tālu un grūtu. Šī tēma man ir ļoti sāpīga. Kāpēc mūsu bērniem jābūt izmētiem pa visu pasauli?

Logita, strādā privātā uzņēmumā:

— Mana meita izvēlējās iemācīties tādu profesiju, kāda Latvijas augstskolās nav apgūstama, tāpēc devās studēt uz Angliju. Lai apmaksātu meitas studijas, arī vīrs devās darbā uz ārzemēm. Ar to, ko nopelnīja šeit, sapnis par mācībām ārzemēs būtu jāatmet. Vīrs vairākas reizes izmēģināja uzņēmējdarbības uzsākšanu, taču mēģinājumi beidzās neveiksmīgi. Tās prasības, kontroles, noteikumi, kas jāievēro, lai varētu kaut ko uzsākt, Latvijā ir pārlieku birokrātiskas un nepieņemamas, tāpēc daudzi atmet ar roku savām iecerēm par privāto iniciatīvu. Tagad mums dzīve notiek «skaipā». Ir skumji. Atliek viens — cerība, ka kādreiz varēs atgriezties.

Ludmila, skolotāja:

— Meitai bija draugs, kas aizbrauca darbā uz Norvēģiju. Arī meita devās turp. Abi apprecējās. Strādā valsts ziemeļos, uz salas. Nu viņiem piedzimis jau mazais. Darbs viņu pārstrādē ir smags, bet arī atalgojums tāds, ka dzīvo pārtikuši, ir ērti mājā, un pašlaik gatavojas personīgās mājas pirkšanai. Viņi tur uz palikšanu. Iespējams, ka arī es došos turp, lai pieskatītu mazo.

Galina, bezdarbiece:

— Dēls daudzus gadus nostrādāja privātā uzņēmumā — kafejnīcā, savā profesijā. Bija iecienīts pavārs, bārmenis, viesmīlis. Strādāt gan nācās pa desmit stundām dienā, taču atalgojums bija minimālais. Ar to knapi pietika izdzīvošanai. Nu jau otro gadu dzīvo un strādā Nīderlandē. Arī tur ir smags darbs, tāds, kas pa spēkam tikai jauniem vīriešiem. Toties arī atalgojums atbilstošs, lai pats varētu iegādāties visu, ko vēlas jauni cilvēki un atsūtināt naudu arī mātei. Cer atgriezties, ja Latvijā situācija kļūst labāka, un varēs nopelnīt atbilstoši padarītajam.

Kārtot meža lietas uz Preiļiem brauc pat no Mākoņkalna un Pušas

Pagājušā gada nogalē informējam, ka ar šī gada 1. janvāri Valsts meža dienestā notikusi reorganizācija un mainītas virsmežniecību uzraugāmo teritoriju robežas. Mainījusies arī darba organizācija, piemēram, mežniecību vietā nu ir 29 biroji. Dienvidlatgalē tādi atrodas Daugavpilī, Krāslavā un arī Preiļos.

Ko šīs pārmaiņas nesušas Valsts meža dienesta klientiem, «Novadnieks» devās skaidrot uz Dienvidlatgales virsmežniecības Preiļu biroju, jo kopš gada sākuma dokumentos tās vārdu savienojums kā agrākā Preiļu mežniecība vairs nav manāms. Preiļu birojs atrodas turpat, kur agrāk — Preiļu pagasta «Mežsētās». Kā skaidro vecākais mežzinis **Elmārs Skuķis**, birojam ir divas nodaļas — Līvānu un Preiļu.

Preiļu nodaļas uzraugamajā teritorijā ir iekļauta Preiļu pilsēta, Aizkalnes, Pelēcu, Preiļu, Silajāņu, Rušonas, kā arī Silmalas, Feimaņu, Maltas, Pušas un Mākoņkalna pagasts (kādreizējā Maltas mežniecība). Līvānu nodaļa koordinē notiekošo kādreizējās Līvānu mežniecības platībās, Vārkavas novadā un lielākajā daļā agrākās Stabulnieku mežniecības. Reorganizācijas gaitā mežsargu vietā tagad pienākumus veic mežziņi.

Ņemot vērā milzīgās platības un lielos attālumus, kā arī dažu funkciju pārņemšanu (piemēram, ciršanas apliecinājumu izrakstīšana) mežziņu darba

apjoms ir ievērojami palielinājies. Savukārt mežu īpašnieki nekādas būtiskas pārmaiņas reorganizācijas sakarā nav jutuši. Tiesa, jaunajā statusā biroji aizvadījuši tikai mēnesi un, iespējams, klienti vēl nav sakārušies ar sarežģījumiem, kas tos var sagaidīt. Bet tādi noteikti būs, prognozē E.Skuķis. «Kā cilvēki reaģēs, ja no Mākoņkalna nāksies braukt uz Preiļiem pēc ciršanas apliecinājuma?» viņš jautā. Atbildi uz to sniedz Mākoņkalna apgaitas mežzine **Aina Lubāne**. Viņa skaidro, ka, piemēram, no Andrupenes vien uz Preiļiem esot jābrauc 60 kilometri, bet uz tālāko galu — vēl vairāki desmiti kilometru. Līdz šim gadam visus dokumentus varēja nokārtot Maltā, nu vairs nekā. Atbraukt uz Preiļiem reāli tikai tiem, kuriem ir pašiem savas automašīnas vai var kaimiņu sarunāt, kas atvedīs. Ar sabiedrisko transportu, ja ņem vērā mūsdienu situāciju autobusu maršrutu optimizācijā, vienas darba dienas laikā tas esot gandrīz neiespējami. Vienīgais atvieglojums, saka mežzine, esot iespējams saņemt trīs gadu apliecinājumu.

Protams, var izmantot interneta piedāvātās iespējas un lietas kārtot elektroniski. Taču internets pieejams nebūt ne visiem, laukos pietiekami daudz māju ar gados vecākiem cilvēkiem, kuri par šādu saziņas iespēju dzirdējuši tikai no bērniem un mazbērniem. Aina Lubāne min, ka daļa no klientiem situāciju cenšoties izprast, ka ne jau mežziņi jauno kārtību iz-

domājuši. Citi savukārt nespējot savaldīties un izsakot visu, ko domā. «Mēs kā sabiedrība vēl neesam tik ļoti attīstījusies, lai laukos pilnībā pārietu uz elektronisko saziņu un elektronisko datu apmaiņu,» secina E.Skuķis. Protams, gados jauniem cilvēkiem, firmām, kam pieder meži, problēmu saņemt ciršanas apliecinājumu nav.

Elmārs Skuķis atzīst, ka viņam kā vecākajam mežzinim strādāt esot kļuvis vieglāk. Mazāk papīru darba, bet vairāk laika, ko pavadīt apgaitā. Esmu *meža cilvēks*, tāpēc man tas patīk, viņš teic. Līvānu nodaļā pašlaik strādā pieci mežziņi un vecākais mežzinis Edgars Slūka, Preiļu nodaļā bez viņa vēl seši mežziņi un divi referenti. Kristīne Stašulāne un Regina Valaine ikdienā strādā ar klientiem — pieņem pieteikumus un izsniedz ciršanas apliecinājumus. Mežziņi uz biroju brauc vidēji divas reizes nedēļā, pārējo laiku pavadot savās apgaitās, kuras ir visai lielas.

● **Dienvidlatgales virsmežniecības Preiļu biroja referentes Kristīne Stašulāne (sēž) un Regina Valaine ikdienā strādā ar apmeklētājiem, izsniedzot ciršanas apliecinājumus. Viņas atzīst, ka lielais klientu vairums ir saprotoši, taču jūtams neapmierinājums ar pārmaiņām. Cilvēku pārliecība — Latvijā reformas notiek neatkarīgi no sabiedrības viedokļa. Arī elektroniskā saziņa diemžēl attīstās pamazām.** Foto: A.Šņepsts

LAUKSAIMNIEKIEM

Neapstrādātās un nekoptās zemes apjoms samazinās pārāk lēni

2010. gada nogalē sabiedrībā satraukumu radīja ziņa par milzīgajām zemes platībām, kas stāv nekoptas un aizaugušas. No lauksaimniecībā izmantojamās zemes gandrīz 370 tūkstoši hektāru bija neapstrādāta. Vai gada laikā situācija mainījusies?

Skaitļi liecina, ka 2011. gadā apsekoti pavisam 2 342 252 hektāri zemju. 86% jeb 2 022 741 hektāri uzskatāmi par koptiem. Tas ir par diviem procentiem jeb 40 226 hektāriem vairāk nekā gadu iepriekš. Tomēr nekoptās un aizaugušās zemes platības samazinās lēni. Tā 2010. gadā tika uzskatīts, ka valstī kopā neapstrādāti ir 16% jeb 368 900 hektāri. 2011. gadā skaitļi ir attiecīgi 14% jeb 319 519 hektāri. Tajā skaitā par vienu procentu samazinājies nekoptas zemes apjoms, tagad tāda ir 274 402 hektāru platībā. Visai nelielas izmaiņas skar aizaugušās zemes. 2010. gadā tādi bija 49 710 hektāri, bet 2011. gadā — 42 877 hektāri. Tātad uzlabojumi ir tikai 6833 hektāros. Cik gadiem jāpaiet, lai sāktu apstrādāt visas aizaugušās zemes?

Par kaņepju audzēšanu — arvien lielāka interese

Kaņepes ir sens kultūraugs, kura dzimtene ir Himalaju kalnos Āzijā. Latvijā senākās kaņepju sēklas atrastas izrakumos 11. — 13. gadsimta slāņos. Pēdējo gadu laikā interese par šīs kultūras audzēšanu arvien palielinās. Pieaug arī apsētās platības. Pārstrādātas kaņepes ir eksportspējīga prece, pēc kuras pieprasījums Vācijas, Francijas, Lielbritānijas tirgos, arī ASV. Šobrīd 90% visu Latvijā pārstrādāto kaņepju šķiedru tiek eksportēts uz Lietuvu un citām ES valstīm. Arvien lielāku interesi par kaņepēm izrāda būvkompanijas, kompozītmateriālu ražotāji.

Pirms sākt audzēt kaņepes, ir jānoskaidro vai-

rākas lietas. Vispirms, vai augsne ir piemērota. Speciālisti teic, ka augstas kaņepju ražas iespējams sasniegt, audzējot auglīgajās augsnes ar reakciju, kas tuva neitrālai (pH 7,1 — 7,4). Uzskata, ja pH līmenis ir mazāks par 5,0, kaļķošana ir obligāta, bet, ja pH ir robežās no 5,1 līdz 6,0, kaļķošana ir ieteicama. Kaņepes labi pacieš augsnes kaļķošanu, tāpēc to var veikt pirms sējas.

Otra lieta — kaņepju labākās ražas iegūst, ja par priekšaugu izvēlēts pirmā gada āboliņš. Labi priekšaugi ir arī rušināmās kultūras: kartupeļi, sakņaugi, dārzeņi, kukurūza u.c.. Kaņepes var sēt pēc dažādiem zaļbarības mīšiem — zirņiem un viķiem, bet par mazāk piemērotiem priekšaugiem uzskata vasarājus.

Savukārt pašas kaņepes ir ļoti labs priekšaugus visiem kultūraugiem, jo augsne pēc to novākšanas ir tīra no nezālēm. Pēc kaņepju audzēšanas augsne ir arī dziļi uzirdināta un ar labu struktūru — to nodrošina augu labi attīstītā sakņu sistēma. Vidēji biezos sējumos — ar 200 līdz 250 augiem uz kvadrātmētru — kaņepes izkonkurē praktiski visas nezāles, ieskaitot vārpatu. Audzējot kaņepes atkārtoti vienā laukā, nezāļu populācija ievērojami samazināsies arī vēlākajos gados. Šāds paņēmieni labi izmantojams bioloģiskajā lauksaimniecībā.

Kaņepju sējumus Latvijā var apdraudēt kaņepju spradzis un kukurūzas svilinātājs. Kaņepju spradzis apgrauz un noēd jaunus, nenocietējušos dīgļstus, tāpēc kultūra jāsēj iespējami agri. Savukārt kukurūzas svilinātāja kāpuri izgrauz stublājus, kas viegli aizlūzt un dod mazvērtīgu šķiedru. Apkarošanai lieto augsnes dziļirdināšanu.

Pasaulē ir vairāk nekā 50 dažādu vīrusu, baktēriju, sēņu un kaitēkļu, kas apdraud sējumus. Tomēr kaņepju spēja ātri pielāgoties apkārtējiem apstākļiem un veidot lielu biomasu ļauj tām veiksmīgi cīnīties ar kaitīgiem organismiem. Vienīgā slimība, kas var ietekmēt ražu Latvijā apstākļos, ir baltā puve.

Pēc LLKC materiāliem

Grozījumi Meža likumā

No 2012. gada 1. janvāra stājās spēkā apjomīgi grozījumi Meža likumā. Tajā skaitā arī mainīta apliecinājumu saņemšanas kārtība. Ciršanas apliecinājums nav nepieciešams tādu koku ciršanai, kuru celma caurmērs ir mazāks par 12 cm, un koku ciršanai kopšanas cirtē jaunaudzēs līdz 20 gadu vecumam. Savukārt, cērtot atsevišķus sausus un vēja gāztos kokus, meža īpašnieks reizi gadā par to paziņo Valsts meža dienestam.

Izmaiņas attiecas arī uz meža inventarizācijas procesu — turpmāk par īpašumā vai tiesiskajā valdījumā esošu mežu inventarizācija būs jānokārto vismaz reizi 20 gados, bet meža inventarizācijām, kuras apstiprinātas pēc 2000. gada 17. marta, to derīguma termiņš pagarinās uz 20 gadiem.

Meža likumā mainīti nosacījumi, kādos gadījumos atļauta kailcirte un kā veicama sanitārā cirte.

Meža konsultāciju pakalpojumu centra informācija

Kas jāievēro, lai ļautu strādāt valsts mežā

Akciju sabiedrības «Latvijas valsts meži» Preiļu iecirkņa vadītājs Andris Ancāns atgādina, ka personām, kuras vēlas iegādāties koksni pašpatēriņam Latvijas valsts mežos, jāraksta iesniegums akciju sabiedrībai. Taču, dodoties mežā, **strādniekiem jāatbilst visām noteiktajām, arī darba drošības, prasībām:** jābūt motorzāģa vadītāja apliecībai, ķiveri, darba apģērbs (speciāli zābaki, bikses, cimdi), kas ir drošs pret nejaušu iezāģēšanu, kā arī pirmās medicīniskās palīdzības aptieciņai. Iecirkņa vadītājs uzsver, ka šo prasību ievērošana tiks pieprasīta ļoti stingri un **bez attiecīgā ekipējuma personas no meža tiks izraidītas**, liedzot iespēju strādāt cismā.

Par minēto prasību neievērošanu pirmo reizi var sodīt ar naudas sodu 50 latu apmērā. Bez tam tiek anulēts līgums un piedāvāta iespēja malkai savākt cirsma atliekas pēc izstrādes.

Koksnes cena (malkai) valsts mežos pašlaik ir no septiņiem līdz deviņiem latiem kubikmetrā.

Lappusi sagatavoja L. Kirillova

DAUGAVPILS

Trīs valstis sadarbosies krūts vēža profilaksē un ārstēšanā

Daugavpils novada domē notika starptautiska konference «Jaunās iespējas krūts vēža diagnostikā, ārstēšanā un profilaksē», kurā tika uzsvērts, ka, pateicoties ES finansējumam, varēs uzlabot sievietes veselību veicinošos profilaktiskos un ārstnieciskos pasākumus, turklāt ārsti iegūs mūsdienīgu aprīkojumu, jaunas zināšanas un pieredzi cīņai ar krūts vēzi.

Projektu atzinīgi novērtēja arī Daugavpils novada pašvaldības izpilddirektore Vanda Kezika: «Daugavpils reģionālā slimnīca, kuras dibinātāji ir arī Daugavpils novada dome, iegūs jaunu mobilo mammogrāfu. Līdz ar to ārsti varēs veikt izmeklējumus, aizbraucot uz novada pagastiem, piebraucot pie skolas vai uzņēmuma.»

Gan mobilais mammogrāfs daugavpīliešiem un vēža kabinetu izveidošana Grodņas reģio-

nālajā slimnīcā (Baltkrievija) un Lazdijas (Lietuva) slimnīcā un to aprīkošana ar mūsdienīgām iekārtām, gan apmācība, — to visu ārsti un pašvaldības sarūpēs divu gadu laikā par ES atbalstīta projekta «Krūts vēža mūsdienīgu apzināšanas, profilakses, agrīnas diagnostikas un ārstēšanas pasākumu attīstība Latvijas, Lietuvas un Baltkrievijas pierobežā» finansējumu.

Paula Stradiņa Klīniskās universitātes slimnīcas Ķirurģijas klīnikas vadītājs, RSU rektors profesors Jānis Gardovskis, būdams arī šī projekta autors, atzina, ka modernā aparatūra ļaus ne tikai atklāt vēzi jau agrīnajā stadijā, bet arī noteikt pārmantotās saslimšanas ar krūts vēzi. Turklāt Latvijas, Lietuvas un Baltkrievijas ārsti varēs mācīties cits no cita.

Latvijā krūts vēzis ir pirmajā vietā starp visām vēžu saslimstībām, ar to slimo katra desmitā sieviete. Lai arī sievietes vecumā no 55 gadiem un vecākas reizi divos gados tiek uzaicinātas veikt

bezmaksas mammogrāfa izmeklējumus, tomēr aktivitāte ir ļoti zema, piemēram, Latgalē uzaicinājumus saņēma ap 60 procentiem sieviešu, taču uz pārbaudēm ieradās tikai 20,4 procenti.

Atbildot uz jautājumu, kā sievietē var izvairīties no saslimšanas ar krūts vēzi, J. Gardovskis uzsvēra, ka sievietei — mātei mazuli ar krūti jābaro tik ilgi, cik vien var. Sievietei uzturā mazāk jālieto sarkanā gaļa (500 grami nedēļā), alkohols, saldinātie un citi produkti, kas veicina liekā svara rašanos. Viņai jāatsakās arī no hormonālās kontracepcijas.

Daugavpils reģionālā saslimstība ar krūts vēzi ieņem ceturto vietu pēc bronhu un plaušu (pirmā vieta), ādas (otrā vieta) un prostatas (trešā vieta) saslimstībām. To, publicējot 2010. gada statistiku, pastāstīja Daugavpils reģionālās slimnīcas vadītāja vietnieks Edgars Levkāns. Ja 2007. gadā Daugavpils novadā krūts vēzis bija diagnosticēts 10 pacientēm, jeb 6,1 procentam no visiem vēža slimniekiem, tad

2010. gadā — 16 pacientēm (10,5 procenti). Turklāt 2011. gadā skrīningā — bezmaksas izmeklējumus piedalījās 816 sievietes, un četrām bija atrasts ļaundabīgs krūts vēzis (2010. gadā — vienai sievietei), savukārt mammogrāfa izmeklējumos no 375 apskatītajām sievietēm ārsti krūts vēzi atrada piecām.

Grodņas reģionālās slimnīcas vadītājs Svjatoslovs Savickis pastāstīja, ka Baltkrievijā krūts vēzi atrod katrai devītajai sievietei, pieaug to slimnieču skaits, kurām krūts vēzis jau ir trešajā vai ceturtajā stadijā. Viņš teica: «Katrā valstī krūts vēža ārstēšana tiek organizēta atšķirīgi. Latvijā uz diviem miljoniem iedzīvotāju ir 16 mammogrāfi, Grodņas rajonā, kur dzīvo 1,036 miljoni cilvēku, ir tikai divas šādas iekārtas. Tomēr mēs esam izveidojuši datu bāzi, kur tiek reģistrēts katrs vēža slimnieks, atspoguļota viņa ārstēšanas gaita, bet ar to nepietiek. Ir jāorganizē visu medicīnu apmācība.»

Visi atzinīgi novērtēja lietuvie-

šu pieredzi, par kuru pastāstīja Lazdijas slimnīcas (Lietuva) ginekoloģe Zinaida Černeckiene. Tur sievietes daudz aktīvāk iesaistās skrīningā, jo sievietēm ielūgumus un norīkojumus uz profilaktiskām pārbaudēm izsniedz visu profilu ārsti jebkurā Lietuvas veselības aprūpes iestādē. Atgādinām, ka Latvijā šādi ielūgumi tiek sūtīti pa pastu.

Lietuvā visi pazīst rozā autobusu, ko rūpēs par sievietes veselību ir noorganizējusi sabiedriskā organizācija «Nedelsk», kurā darbojas vairāk nekā 200 brīvprātīgie. Autobuss kursē pa visu valsti, un mediķi veic bezmaksas ultrasonogrāfiju, izsniedz nosūtījumus pie speciālistiem, lasa lekcijas. Pateicoties šim rozā autobusam, 2010. gadā pārbaudītas 64 000 sievietes, 600 saņēmušas norīkojumus tālākiem izmeklējumiem. Šogad «Nedelsk» brīvprātīgie pie sievietēm sāks braukt arī ar diviem jauniem mammogrāfiem.

«Latgales Laiks»

STRAUPE

Straupe met glābšanas riņķi

Katru gadu Straupes narkoloģiskajā slimnīcā ārstējas vairāk nekā divi tūkstoši alkohola atkarīgie. Mediķi uzsver, ka viņi palīdz cilvēkiem, kas cieš no smagas hroniskas slimības.

Straupes slimnīcā teica, ka Latvijā neesot novada, no kura kāds iedzīvotājs kaut reizi mūžā nebūtu meklējis palīdzību Straupes narkoloģiskajā slimnīcā. Alkoholisms, līdzīgi kā citas kaites, nešķiro bagātos un trūcīgos, vīriešus un sievietes, augstos un zemos amatos esošos. Ir pacienti, kuri Straupē nonākuši vien reizi mūžā, un viņi sapratuši, ka vēl ir pašu spēkos dzīvi mainīt, bet ierasti ar vienu ārstēšanās reizi esot par maz. Pacienti atgriežas trīs, četras reizes un esot tādi, kuri palīdzību slimnīcā meklē pat deviņas reizes gadā.

«Lai atbrīvotos no šīs saslimšanas, jāpiedalās diviem — pacientam, kurš to vēlas sevis dēļ, domājot par veselību, dzīves kvalitāti, un mediķim kā ārstam, palīgam, padomdevējam. Ja cilvēks savu problēmu noliedz, viņu šurp atved mamma, sieva vai māsa, tad ir skaidrs, ka mūsu slimnīcā nāksies atgriezties vēl ne reizi vien. Atbrīvoties no alkoholisma, ja alkohols lietots kopš skolas vecuma — svētkos, brīvdienās, bet 35 gadu vecumā dzerts jau katru dienu, dažās diennaktīs, kas pavadītas slimnīcā, nevar. Alkoholisms ir atkarība, slimība, kas prasa ilgstošu ārstēšanos un lielu gribasspēku,» uzsvēra Straupes narkoloģiskās slimnīcas valdes priekšsēdētājs Pēteris Kuprēvičs un ironiski piebilda: «Ieejot lielveikalā un re-

● Dažu dienu laikā izārstēt pacientu no hroniska alkoholisma nav iespējams. Taču trīs, četras dienas, ko pacienti pavadā Straupes slimnīcā, viņiem noder ne tikai zāles, bet arī sarunas. Pacientus uzklausa medmāsa Gunta Strēlniece un virsmāsa Regina Blaua (no labās).

dzot līdz griestiem pilnus plauktus ar dažādu alkoholu, man ir skaidrs, ka darba mums nekad netrūks, ka būsīm vajadzīgi. Skaidri, bet tāda ir dzīve.»

Straupes narkoloģiskā slimnīca darbojas jau gandrīz pusi gadsimta. Tāda tā ir vienīgā Latvijā, jo Rīgā, Daugavpilī, Jelgavā ir psihiatrijas un narkoloģijas centra nodaļas, kur ārstē alkoholiķus. Jelgavā narkoloģijas nodaļa darbojas psihiatriskās slimnīcas paspārnē.

Apmēram puse no Straupes

narkoloģiskās slimnīcas pacientiem, 908 cilvēki izmanto pakalpojumus, ko apmaksājusi valsts, otra tikpat liela pacientu daļa izmanto maksas pakalpojumu. Viena ārstēšanās diena viņiem maksā 20 latus, un slimnīcas vadība uzsver, ka maksas pakalpojumu cenrādis neesot mainīts kopš 2008. gada.

«Ar valsts jeb Nacionālā veselības dienesta iedalīto finansējumu pietiek, lai nosegtu pusi no slimnīcas izdevumiem. Pārējie līdzekļi jānopelna. Stingri seko-

jam kvotu izpildei, bet tiešām vienam pacientam neesam palīdzību atteikuši. Uz finansējuma samazinājumu jāaugās racionāli — ja līdzekļu līgumā mazāk, tad jārunā ar Veselības ministriju, jāplāno, kur naudu ietaupīt, kur lieki izdevumi. Cik būs maksas pacientu, varam tikai zīlēt, to izplānot nav iespējams, bet finanšu apgrozījums būtiski ruka 2009. gadā, tagad tas atgriežas pirmskrīzes gadu līmenī. Mēs strādājam, bijām, esam un būsīm! Mums izdevās saglabāt kolek-

tīvu, kvalitatīvu pakalpojumu, un pacientiem esam vajadzīgi,» vērtēja Pēteris Kuprēvičs.

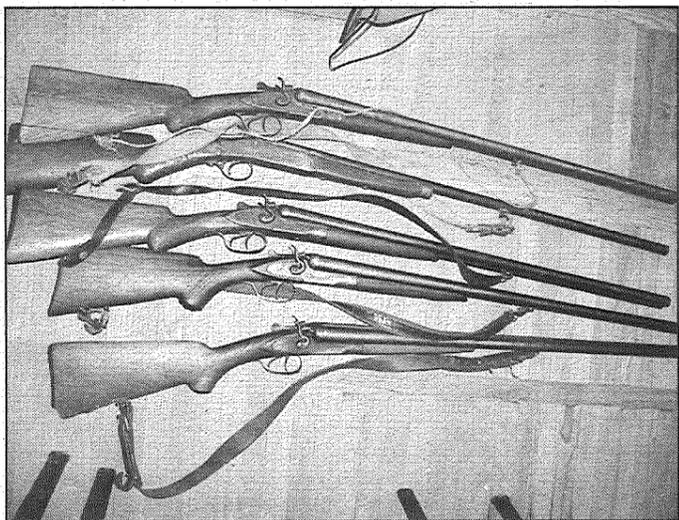
Dienā, kad «Druva» viesojās slimnīcā, palātās ārstējās 26 pacienti, rēķinoties, ka slimnīcā būs jāpavada četras, piecas dienas. Smagos alkohola intoksikācijas gadījumos ārstēšanās var ilgt arī desmit dienas.

«Alkoholisms cilvēku sabiedz no matu galiem līdz papēžiem. Šeit nevienu nesaucam par alkoholiķi vai dzērāju. Mums šie vīrieši, arī dažas sievietes, ir vienkārši cilvēki, kuriem ir smaga saslimšana, problēmas, kas jārisina. Mūsu kolektīvs — ārsti, medmāsas, sanitāres — šiem cilvēkiem ir vieta, punkts uz zemes, kur viņiem palīdzēs,» sacīja Straupes narkoloģiskās slimnīcas virsmāsa Regina Blaua un norādīja, ka ir pacienti, kas kļuvuši par atturībniekiem un pateikuši alkoholam striktu nē, bet ir cilvēki, kuri nespēj no atkarības atbrīvoties.

«Sabiedrība nenostājas līdz cilvēka, slimnieka pusē, saka, ka kaimiņš ir dzērājs, izlaidīgs. Tas nevienam nepalīdz. Sabiedrība alkoholismu kā slimību līdz galam nesaprot, tāpēc nesaprot, kā vienam cilvēkam dzīvi var sabojāt malks šņabja, bet citam no tā ne silts, ne auksts. Līdz reizei, protams,» tā teica Regina Blaua, bet Pēteris Kuprēvičs lūdza katram aizdomāties: «Vai ir viegli ballītes vakaru pavadīt ar ūdens glāzi rokā? Cik reizu jums pajautās, kāpēc neiedzerat ko stiprāku? Cik reizu jūs to pajautāsiet kādam, kurš malkos sulu?» Tas jau ir stāsts par priekšstatiem, ieradumiem, tradīcijām.

«Druva»

Valsts policijas Latgales reģiona pārvaldē reģistrētie notikumi

● **Siļukalnetis savās mājās glabāja veselu medību ieroču arsenālu, arī nelikumīgas bises patronas. Tagad uzsākts kriminālprocess.**

Siļukalnetis savās mājās nelikumīgi glabāja ieročus

Kā informē Valsts policijas Latgales reģiona pārvaldes Kārtības policijas preventīvas nodaļas inspektore Anastasija Laizāne, 1. februārī policijas darbinieki, veicot ieroču turēšanas atļauju pārbaudi, Riebiņu novada Siļukalna pagastā konstatēja, ka 1939. gadā dzimis vīrietis savā dzīves-

vietā glabā ieročiem neatbilstošu municiju, kā arī noteiktajā kārtībā neregistrētas trīs medību bises.

Kratišanas laikā izņemtas septiņas nelikumīgi glabātas patronas, divas divstobru bises un viena vienvācu bise. Divām medību bisēm atļauja bija izsniegta. Uzsākts kriminālprocess pēc Krimināllikuma 233. panta 2. daļas — par šaujamieroča, šaujamieroča municijas

glabāšanu bez attiecīgas atļaujas. Izmeklēšana turpinās.

Ludzas novadā sašauts mednieks

26. janvārī Ludzas novada Pildas pagastā medību laikā kāds no medniekiem, šaujot ar bisi pa dzīvnieku, ievainoja citu mednieku, 1944. gadā dzimušu vīrieti. Ar šautu brūci vēderā cietušo nogādāja slimnīcā, kur viņam tika veikta operācija.

Uzsākts kriminālprocess pēc Krimināllikuma 13. nodaļas (noziedzīgi nodarījumi pret personas veselību). Notiek izmeklēšana, kuras rezultātā tiks noskaidrots, vai medību laikā tika ievēroti visi nepieciešamie drošības noteikumi.

Smaga avārija ar bojā gājušajiem Sventes pagastā

29. janvārī ap pulksten 15.30 Daugavpils novada Sventes pagastā notika divu automašīnu sadursme, kuras rezultātā viens vīrietis gāja bojā, bet vēl pieci cilvēki guva traumas.

Kā liecina sākotnējā informācija, automašīnas VW Golf vadītājs, 1955. gadā dzimis vīrietis, kurš negadījumā gāja bojā, pagaidām nenoskaidrotu ap-

stākļu dēļ iebrauca pretējā joslā, kur sadūrās ar automašīnu Volvo V70. Pēc negadījuma slimnīcā tika nogādāti vairāki cilvēki — 1947. gadā dzimis vīrietis, VW pasažieris, piecgadīgs zēns no Volvo. Medicīniskā palīdzība bija nepieciešama arī citiem Volvo pasažieriem — četrgadīgai meitenei, 1980. gadā dzimušai sievietei un 1981. gadā dzimušam vīrietim.

Ciblas novadā atrasts, iespējams, nosalis vīrietis

23. janvārī Ciblas novada Zvirgzdenes pagastā savas mājas pagalmā tika atrasts 1941. gadā dzimuša vīrieša liķis bez vardarbīgas nāves pazīmēm. Policijā uzsākts kriminālprocess. Iespējams, ka vīrietis ir nosalis, taču precīzai nāves cēloņu noteikšanai nozīmēta tiesu medicīniskā ekspertīze.

Pusaudzes veikalā Balvos mēģināja nozagt degvīnu

30. janvāra vakarā Balvos kādā lielveikalā tika aizturētas divas nepilngadīgas jauniešas. 14 un 17 gadus vecās meitenes «aizmirsa» samaksāt par divām 0,7

litru tilpuma degvīna pudelēm. Policija informē, ka agrāk neviena no jauniešām nebija nonākusi likumsargu uzmanības lokā. Neskatoties uz to, viņas tiks sauktas pie kriminālatbildības par zādzības mēģinājumu. Uzsākts kriminālprocess pēc Krimināllikuma 180. panta — zādzības nelielā apmērā. Vecākajai no meitenēm tika sastādīts arī administratīvais protokols par atrašanos sabiedriskā vietā alkohola reibumā.

Zaģlis bija policijai labi zināms

Daugavpils policijas iecirkņa darbinieki par mantu un naudas zādzību no kāda dzīvokļa Šaurā ielā aizturēja 1985. gadā dzimušu un agrāk vairākkārt policijas redzeslokā nonākušu vīrieti.

Noskaidrots, ka 28. janvārī no dzīvokļa pēc kopīgām svinībām saimniekiem nozagti 200 lati un mobilais telefons. Aizdomās turamo personu loks nebija plašs, policisti drīz noskaidroja un aizturēja minēto personu. Uzsākts kriminālprocess, turpinās izmeklēšana. 26 gadus vecajam zaģlim piemērots ar brīvības atņemšanu nesaistīts drošības līdzeklis.

Valsts policijas Latgales reģiona pārvaldes informācija

Turpmāk civilstrīdus varēs izšķirt mediācijas ceļā

26. janvārī Valsts sekretāru sanāksmē izsludināja likumprojektu "Mediācijas likums" un atbilstoša satura grozījumus Civilprocesa likumā.

Mediācijas likumprojekts izstrādāts, lai noteiktu vienotus mediācijas procesa pamatprincipus un pamatnoteikumus, sniegtu skaidrojumu jēdzieniem, kas attiecas uz mediācijas procesu, nodrošinātu kvalitatīvu mediācijas procesu, kā arī regulētu prasības tiesas ieteiktai mediācijai. Projekti attiecas uz domstarpību risināšanu civiltiesiskajās attiecībās. Mediācijas likumprojekta ietvertais regulējums attiecas arī uz citām tiesību nozarēm, ja vien attiecīgo nozaru normatīvajos aktos nav noteikts citādi.

Mediācija ir strukturēts brīvprātīgs process, kurā konfliktējošās puses ar neitrālas trešās personas

— mediatora, palīdzību savstarpējas komunikācijas ceļā mēģina atrisināt konfliktu. Mediācija koncentrējas uz pušu patiesajām interesēm, kas nereti slēpjas aiz pušu ieņemtajām pozīcijām un izvirzītajām prasībām. Pēc pušu patieso interešu noskaidrošanas, rodas plašākas konflikta risinājuma iespējas. Mediācijas procesa priekšrocības ir abpusēji izdevīgs risinājums, saglabātas attiecības (tajā skaitā darījumu partneru) un arī ietaupīti līdzekļi un laiks, kas būtu jāvelta konflikta risināšanai tiesu instancēs.

"Mediācijas ieviešana ne tikai sekmēs sabiedrības attieksmes maiņu domstarpību risināšanā, bet arī atslēgos tiesas. Minētais nozīmē, ka tiesas ieteiktās mediācijas veiksmīgas ieviešanas rezultātā tiesu noslodze mazināsies, līdz ar to lietu izskatīšanas termiņi saīsināsies, kas ir būtisks efektīvas tiesvedības nosacījums.

Tiekoties ar Mediācijas padomi, esam apsprieduši jautājumus par tiesvedības efektīvizēšanas iespējām, izmantojot mediāciju, kā arī esam pārrunājuši likumprojekta virzību un ieviešanas procesu, pie kura turpināsim darbu, lai nodrošinātu mediācijas veiksmīgu iedzīvināšanu kā alternatīvu strīdu risināšanas veidu," likumprojekta nozīmīgumu uzsver tieslietu ministrs Gaidis Bērziņš.

Minētais likumprojekts ievieš tiesas un mediācijas sasaisti, nosakot tiesneša pienākumu piedāvāt pusēm izmantot mediāciju strīda risināšanai. Proti, tiesnesis var piedāvāt izmantot mediāciju pēc lietas ierosināšanas vai sagatavojot lietu iztiesāšanai un sagatavošanas sēdē, vai arī lietas iztiesāšanas gaitā, līdz tiek pabeigta lietas izskatīšana pēc būtības.

Ja tiesas ieteiktas mediācijas rezultātā ir panākta vienošanās,

puses var noslēgt izlīgumu, puse var atteikties no prasības vai atzīt prasību. Ja mediācijas rezultātā puses atrisina savas domstarpības un panāk vienošanos, mediators pēc pušu lūguma var piedalīties rakstiskas vienošanās noformēšanā.

Savukārt grozījumi Civilprocesa likumā paredz, ka gadījumos, kad ir saņemta prasītāja un atbildētāja piekrišana mediācijai, tiesnesis nosaka termiņu mediācijas izmantošanai, kas nevar būt ilgāks par sešiem mēnešiem. Tāpat tiesnesis nosaka pušu pienākumu iesniegt tiesā pierādījumus par mediācijas rezultātu.

Jau šobrīd Civilprocesa likums noteic, ja tiesa apstiprina izlīgumu, tajā skaitā mediācijas rezultātā panāktu vienošanos — tiek atmaksāta valsts nodeva 50% apmērā. Grozījumi Civilprocesa likumu papildinās ar nosacījumu, ka tāda pašā apmērā valsts no-

deva atmaksājama arī gadījumos, ja mediācijas ceļā ir panākta vienošanās un līdz ar to ir atsaukta prasība un izbeigta tiesvedība.

Tāpat Mediācijas likumprojekts nosaka Mediācijas padomes darbības tiesisko pamatu un kompetenci, paredzot, ka padome veic mediācijas pakalpojumu kvalitātes uzraudzību un kontroli, izstrādā vienotus mediatoru apmācību standartus un veic apmācību programmu sertifikāciju, organizē mediatoru eksamināciju, sertifikāciju un atestāciju, kā arī veido un uztur sertificētu mediatoru sarakstu.

Mediācijas likumprojekts un grozījumi Civilprocesa likumā vēl jāatbalsta valdībai un jāpieņem Saeimā. Ar likumprojektu un grozījumiem var iepazīties Ministru kabineta mājas lapā.

**K. Novikova,
Tieslietu ministrijas
Preses sekretāre**

CSDD e-pakalpojumu klientiem jauna iespēja — transportlīdzekļu norakstīšana

Turpinot pilnveidot pakalpojumu klāstu, Ceļu satiksmes drošības direkcija (CSDD) saviem klientiem nodrošinājusi jaunu iespēju. Turpmāk transportlīdzekļu īpašnieki bez maksas CSDD e-pakalpojumos (<https://e.csdd.lv>) varēs norakstīt tos savus spēkratus, kuri vairs netiek izmantoti, informē CSDD Sabiedrisko attiecību daļa.

Šobrīd transportlīdzekļu norakstīšana e-

pakalpojumos ir pieejama fiziskām personām, autorizējoties caur savu kredītiestādi. Tāpat darbojas arī līdzšinējā transportlīdzekļu norakstīšanas kārtība, kad auto īpašniekam vai pilnvarotai personai jānodod uz CSDD nodaļu. Savukārt nākotnē plānots, ka transportlīdzekļu norakstīšana e-pakalpojumos būs pieejama arī juridiskām personām. CSDD e-pakalpojumos fiziskās personas var norakstīt savā īpašumā esošas piekabes, puspiekabes, mopēdus, autobusus, kravas au-

tomašīnas ar pilnu masu virs 3500 kg, jebkuru transportlīdzekli, ja CSDD Transportlīdzekļu un to vadītāju valsts reģistrā ir informācija, ka transportlīdzeklis atrodas meklēšanā vairāk nekā gadu, vieglo automobili, kravas automobili ar pilnu masu līdz 3500 kg, triciklu un kvadriciklu, ja tas iznīcināts vai gājis bojā un pēc 2009. gada 31. decembra tam nav veikta neviena reģistrācijas darbība vai tehniskā apskate (atbilstoši 2010. gada 30. novembra Minis-

tru kabineta noteikumiem nr. 1080: "Transportlīdzekļu reģistrācijas noteikumi"). Šo faktu apliecina pats transportlīdzekļa īpašnieks.

CSDD e-pakalpojumos nevar norakstīt transportlīdzekli, kamēr Transportlīdzekļu un to vadītāju valsts reģistrā tam ir liegumi. Vairāk par transportlīdzekļu norakstīšanu CSDD mājas lapā: <http://ej.uz/9zvq>.

Lappusi sagatavoja L. Kiriļlova

NO SENATNES MANTOJUMA PŪRA

Lietojiet apelsīnus

17. gadsimta Francijas populārāko personību uzskaitījums nebūs pilnīgs, ja netiks minēts kurtizānes Ninonas de Lanklo vārds. Viņas tuvību meklēja visspēcīgais kardināls Rišelje un neatrada. Karalis Ludviķis XVI aicināja viņu galmā, bet nerada Ninonas atsaucību... Par kurtizānes izcilo skaistumu kļīda baumas, ka tas iegūts pavisam īpašā ceļā – agrā jaunībā viņa esat satikusi burvī, kurš ļāvis izvēlēties: iegūt vai nu bagātību, vai slavu, vai visu mūžu saglabāt skaistumu. Viņa acīm redzami izvēlējusies pēdējo, jo pat sava mūža nogalē nebeidza valdzināt vīriešus. Kad Ninonai bija 80, viņa neprātīgi iemīlējusies pašas desmitgadīgais mazdēls, 90 gadu vecumā joprojām pieņēma mīļākos, starp kuriem līdz pat viņas nāvei par uzticīgāko Ninonai palika kāds abats. Kur isti slēpās Ninonas de Lanklo, ļoti vareno un ne tik vareno vīru valdzinātājas, skaistuma noslēpums? Lai arī tauta mēloja, ka tas ir burvestības rezultāts, viņa pati apgalvoja, ka tas slēpjas apelsīnos. Ninona tos ēda, dzēra sulu un protams, izmantoja sejas kopšanai. Viņas iecienītākā smarža – bergamotes aromāts, kura iegūšanai izejvielas iegūst no pomegranču jeb rūgto apelsīnu kokiem.

Saules dzīvojošu gaismu un siltumu visā pasaulē simbolizē apelsīns. Eiropa šo īpašām spējām apveltīto augli iepazīna, pateicoties portugāļu jūras braucējiem, kuri 16. gadsimta sākumā to atveda no Ķīnas. Francijā apelsīnus dēvē par oranžām, atvasinot nosaukumu no arābu vārda naranža, kas nozīmē – 'zeltains'. Mums pierastais apelsīns radies, savienojot vācu vārdu apfel – 'ābols' un Sina – 'Ķīna'. Ķīnas āboli vispārējo popularitāti ieguvis, pateicoties to izmantojuma daudzpusībai. Apelsīni tiek izmantoti kā uzturā, tā lietoti dziednieciskiem un skaistumkopšanas nolūkiem.

Ja ciešat no hipo – vai avitaminozēm, ja moka hipertonijs, ateroskleroze, podagra, ja novērojamas niera slimības, aptaukošanās, saaukstēšanās kaites, vispārējs vājums, dzīriet veselības uzlabošanai apelsīnu sulu! Ieteicam variants: 70 ml svaigi spiestas apelsīnu sulas, 1 ēdamkarote medus. Medu sulai pievieno tieši pirms lietošanas. Dienā nevajadzētu izdzert vairāk nekā 200 ml, tas ir, 1 glāzi sulas! Šo pašu recepti var izmantot tie, kuriem problēmas sagādā aizcietējumi, ievērojot noteikumu: noteiktā deva jālieto no rīta tukšā dušā un otrreiz vakarā pirms naktsmiera.

SLUDINĀJUMI, LĪDZJŪTĪBAS

PĒRK METĀLLŪZŅUS, LIETOTU LAUKU TEHNIKU UN AUTO.
Griežam uz vietas, sveram.
Samaksa tūlītēja.
Tālr. 25969839.

SIA AIBI iepērk liellopus, jaunlopus, aitas, zirgus, cūkas.
Labas cenas. Samaksa tūlītēja.
Tālr. 26142514, 20238990.

LPKS "Baltic Meat Standard" iepērk liellopus, jaunlopus.
Labas cenas. Ir dažādas piemaksas. Sver uz elektroniskajiem svariem. Samaksa tūlītēja.
Tālr. 20250289, 63354097.

SIA «SENLEJAS» iepērk liellopus.
Samaksa tūlītēja.
Tālr. 65322454, 26190124, 26604491.

SIA „LATVIJAS GALA” iepērk liellopus, aitas, jaunlopus, zirgus.
Samaksa tūlītēja.
Tālr. 28761515.

Pārdod

AUDI 80 (1,8i, 1987. g. izl., TA līdz 01.2013., Ls 450). T.27111591;
AUDI A4 (1,9 TD, dizelis, 1996. g. izl., UNIVERSAL, ideāla stāvoklī, 4400 EUR). T.29569556;
AUDI A6 (1996. g. izl., 2,5 TDI, Ls 140, 6-pakāpju ĀK, 5 l/100 km, zaļā krāsā) vai maina pret traktoru. T.26367400;
AUDI A6 (2,5 TDI, 1999. g. izl., sedans, tumši zilā metāliskā krāsā, viss elektro, kondicionieris, automātiskā ĀK, 6900 EUR). T.28227222;
AUDI A6 AVANT (1,9 TDI, 1996. g. izl.). T.26127655;
AUDI A6 AVANT (1,9 TDI, 1996. g. izl.). T.26127655;
AUDI A6 AVANT (QUATTRO, 1996. g. izl., jauna TA līdz 16.01.2013., Latvijā nav ekspluatēts, pilna komplektācija). T.27438334;
AUDI B4 (1992. g. izl., TA līdz 31.07.2012., 2,0 mono, ķiršu krāsā, riepas M+S, signalizācija ar tālvadības pultī, magnetola – CD, MP3, labā stāvoklī, iespējama maiņa, Ls 1100). T.26187111;
AUDI B4 (2,0, 1992. g. izl.), CHRYSLER GRAND VOYAGER (QUATTRO, 1995. g. izl., 3,3), NISSAN SUNNY (1993. g. izl., 1,4, lietuviešu numuri), VW GOLF (1993. g. izl., automāts) vai maina. T.29438541;
automašīnas no Vācijas (pēc pasūtījuma). T.64621768, 28893917;
BMW 525 TDS (1994. g. izl., TA, el. lūka, el. spoguļi, el. stikli, MP3, sudraba krāsā, sedans, Ls 1300). T.27018713;
BMW 525 TDS TOURING (UNIVERSAL, 1997. g. izl., mehāniskā ĀK, dizelis, TA līdz 05.2009., ABS, ARS, Air Bag, viss elektro, centrālā atslēga, piekabes āķis, lietie diski, jaunas vasaras riepas, 6100 EUR).

T.29592913;
FORD TRANSIT (treilers). T.29170840;
HONDA CONCERTO (1,5, 1991. g. izl., TA, M+S, 5 – 6 l/100 km, Ls 450, labā stāvoklī). T.27111591;
KIA CLARUS (1999. g. izl., sedans, 2,0, benzīns, TA līdz 12.2012., tumši zaļā krāsā, ekonomiska, Ls 740). T.26376622;
MAZDA 323 (1,5i, 16 V, 1997. g. izl., TA līdz 18.12.2012., 3-durvju, zaļā krāsā, M+S, ir lietie diski, Ls 490). T.22155800;
MAZDA 323F (2001. g. izl., 1,6, benzīns, TA līdz 10.2012., labā tehniskā stāvoklī). T.29852852;
MAZDA 323F (2001. g. izl., teicamā stāvoklī, TA līdz 12.2012., cena pēc vienošanās). T.28662678;
MERCEDES 250 (dizelis, 1988. g. izl.), AUDI 100 (1,8, 1983. g. izl.), MAZDA XEDOS 9 (2,0, 1996. g. izl.), SAAB 9 – 5 (1998. g. izl., 2,3), BMW 525 (TOURING, 1997. g. izl.), MITSUBISHI GALANT. T.29438541;
MERCEDES BENZ 250D (1989. g. izl., virsbūve 124, centrālā atslēga, signalizācija, piekabes āķis, TA līdz 10.2012.). T.22385461;
MITSUBISHI SPACE WAGON (1996. g. izl., 2,0 l, benzīns, ar jaunām vasaras riepiem PIRELLI, ar lietajiem diskiem, ziemas riepas). T.26165647;
OPEL ASTRA UNIVERSAL (1992. g. izl., 1,4, benzīns, mehāniskā ĀK, TA līdz 01.2013., Ls 650, tirgošanās). T.26183713;
OPEL OMEGA B (1994. g. izl., 2,0 l, benzīns, TA līdz 08.2012., Ls 500, var rezervēt daļām). T.29734086;
OPEL VECTRA (2,0, dizelis, zilā met. krāsā, universāls, labā tehniskā kārtībā, Ls 1600). T.26771473;
OPEL ZAFIRA izl., 2,2 DTI, tumši zilā krāsā, kondicionieris, navigācija, TA, no Vācijas, 3999 EUR). T.26592786;

No mūža kamola pa dzīvai attinusi,
Iet tālus ceļus vecmāmiņas sirds.
**Izsakām visdziļāko līdzjūtību
Ruslanam un Viktoram,
VECMĀMIŅU smiltājā pavadot.**
Rušonas pamatskolas
5. un 6. klase

Klusiem solīem māmuliņa
Mūžam durvis aizvērusi.
**Izsakām dziļu līdzjūtību
Jānim Kaļvam, no MĀTES
uz mūžu atvadoties.**
MK "Lūsis"

OPEL ZAFIRA (2000. g. izl., 2,0 TDI, el. pakete, borta dators, kruīzkontrolē, divas lūkas, rezerves riteni, 3600 EUR). T.25931693;
VOLVO S60 (2,4D, 2002. g. izl., sedans, TA līdz 06.08.2012.) vai maina pret mazāku auto. T.28675082;
VW CARAVELLA (2000. g. izl., 2,5 TDI, TA, signalizācija, kondicionieris, 9-vietīgs, lietie diski, klimata kontrole, salons teicamā stāvoklī, 7500 EUR) vai maina. T.29421727;
VW GOLF 2 (1985. g. izl., 1,3k, Ls 180), OPEL CALIBRA (Ls 300), OPEL MONTEREY (3,1 TD, 1996. g. izl., Ls 1100). T.29100070;
VW GOLF 2 (1988. g. izl., 1,8, Ls 250). T.28711962;
VW GOLF 3 (1,8, benzīns/gāze, 1991. g. izl., ķiršu krāsā, 3-durvju, labā stāvoklī, Ls 530). T.29375227;
VW PASSAT VARIANT (1,8, 1994. g. izl., labā stāvoklī, jauna TA, radzotas riepas, nomainītas siksnas un eļļa, ķiršu krāsā). T.29252730.

Iespējams pieteikties tautas nobalsošanas novērošanai

Tuvojoties 18. februāra tautas nobalsošanai par likumprojektu „Grozījumi Latvijas Republikas Satversmē”, Latvijas iedzīvotājiem ir iespēja pieteikties par brīvprātīgiem novērotājiem un tautas nobalsošanas dienā sekot līdz balsosšanas norisei un balsu skaitīšanai vēlēšanu iecirkņos. Pieteikties novērošanai iespējams līdz 31. gada 16. februārim Centrālās vēlēšanu komisijas (CVK) interneta mājaslapā www.cvk.lv. Par brīvprātīgo novērotāju var kļūt ikviens

Latvijas iedzīvotājs, kurš tautas nobalsošanas dienā būs sasniedzis vismaz 16 gadu vecumu. Lai saņemtu brīvprātīgā novērotāja pilnvaru, novērotājam CVK mājaslapā ir jāiepazīstas ar interaktīvo mācību kursu „Tautas nobalsošanas sarīkošana” un jāaizpilda brīvprātīgā novērotāja reģistrācijas anketa.

Pēc mācību kursa apgušanas un reģistrācijas anketas aizpildīšanas, novērotājs savā e-pastā saņems CVK brīvprātīgā novērotāja pilnvaru, kas jāizdrukā un kopā ar personu

apliecinošu dokumentu tautas nobalsošanas dienā jāuzrāda vēlēšanu iecirknī.

Vienlaikus CVK atgādina, ka tiesības novērot tautas nobalsošanas norisi un balsu skaitīšanu vēlēšanu iecirkņos ir arī novērotājiem, kurus pilnvarojušas reģistrētas partijas un partiju apvienības, CVK akreditētās nevalstiskās organizācijas un pašvaldību vēlēšanu komisijas. Tiesības novērot tautas nobalsošanu vēlēšanu iecirkņos ir arī plašsaziņas līdzekļu pārstāvjiem, kā arī CVK un paš-

valdību vēlēšanu komisiju locekļiem.

Līdz trešdienai, 8.februārim, partiju, partiju apvienību pilnvarotie novērotāji un plašsaziņas līdzekļu pārstāvji vēl var pieteikties arī tautas nobalsošanas novērošanai ieslodzījuma vietās. Tautas nobalsošanas novērošanai ieslodzījuma vietā jāpiesakās ieslodzījuma vietu pārvaldē Stabu ielā 89, Rīgā.

**K.Bērziņa,
CVK Informācijas nodaļas vadītāja**

Valsts prezidents savu algu ziedos Viļānu vidusskolai

2. februārī, Valsts prezidents Andris Bērziņš, uzsākot vizīti Latgales reģionā, kā pirmo apmeklēja Viļānu novadu, kur tikās ar Viļānu novada domes deputātiem un vadību, kā arī apmeklēja Viļānu vidusskolu. Apmeklējot Viļānu vidusskolu, Valsts prezidents vizītes noslēgumā paziņoja, ka ir izlēmis savu nākamā nopelnīto algu ziedot Viļānu vidusskolai, kam sekoja skolēnu un pedagogu skaļi aplausi.

Sarunā ar Viļānu novada domes deputātiem tika skarti jautājumi par šī brīža situāciju Viļānu novadā, par augsto bezdarbu, kas ļoti satrauc novada vadību, par risinājumiem, kas varētu līdzēt pārvarēt šo krīzi, palielināt uzņēmēju interesi par Viļānu novadu.

Sarunas laikā tika minētas arī krīzes sekas, kas šobrīd negatīvi ietekmē nodarbinātības līmeni novadā, proti, sociālo pabalstu sistēma lielā mērā neveicina interesi meklēt darbu, jo tie lielai daļai novada iedzīvotāju ļauj dzīvot ilgstoši bez darba.

Sarunā ar domes deputātiem tika skarts arī izglītības jautājums Viļānos un novadā. Viļānu novada domes deputāti atzina, ka šis ir labvēlīgs laiks drosmīgiem lēmumiem valstij kopumā, un novēlēja Valsts prezidentam apņēmību un gribasspēku šos lēmumus īstenot. Valsts prezidents deputātiem atbildēja, ka arī viņš ir pārliecināts, ka šis ir brīdis, lai Latvijā mainītu attieksmi pret daudzām lietām, ja Latvija vēlas arī turpmāk būt pasaules at-

tīstītāko valstu saimē un pārvarēt krīzi. Valsts prezidents solīja, ka turpinās cieši sekot paša izteiktajiem ierosinājumiem par Latvijas nākotnes attīstību un darīs visu, lai Latvijā un jo īpaši Latvijas laukos iedzīvotāju skaits nesamazinātos un Latvija saglabātos kā valsts, kurā arī lauku reģionos vēlētos dzīvot cilvēki. Viļānu vidusskolā Valsts prezidents tikās ar skolotājiem un skolēniem, uzrunāja abas auditorijas, kā arī atbildēja uz jautājumiem, kas interesēja klātesošo auditoriju, tostarp par jauniešu aizceļošanas apturēšanu no laukiem, par budžetu vietu saglabāšanu Latvijas augstskolās, par iespējamām izmaiņām vidējās izglītības iegūšanā gada garumā, kā arī par skolotāju pensionēšanās vecuma samazināšanu.

Valsts prezidents uzsvēra, ka šobrīd viss ir mūsu pašu rokās, arī Latvijas nākotne ir pašu Latvijas iedzīvotāju rokās: „Bet izglītība ir atslēga visam, un es aicinu ikvienu atcerēties, ka tikai izglītotai tautai ir nākotne.” Vienlaikus Valsts prezidents aicināja skolēnus apgūt pēc iespējas vairāk valodu, jo valoda ir līdzeklis, kas dod iespēju paplašināt zināšanas. Atbildot uz jautājumiem par jauniešu aizbraukšanu pelnā uz ārvalstīm, Andris Bērziņš akcentēja, ka daudz būtiskāk ir iegūt labu izglītību, tai skaitā arī pasaules labākajās augstskolās, lai pēc tam atgrieztos savā dzimtajā novadā vai pilsētā un palīdzētu tai attīstīties.